

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Pernilla Andersson

AUSTRALIENS LANDSPROFIL

En guide för privatpersoner

Företagsekonomi
2015

ABSTRAKT

Författare	Pernilla Andersson
Lärdomsprovets titel	Australien – En guide för privatpersoner
År	2015
Språk	svenska
Sidantal	100 + 2 bilagor
Handledare	Helena Blomquist

Det här lärdomsprovet är en landsprofil av Australien, som är skriven som en guide för privatpersoner. Syftet med mitt lärdomsprov är att förse privatpersoner med praktisk information, som de kan använda om de tänkt åka till Australien för att arbeta.

I den teoretiska delen av lärdomsprovet kan man läsa allmänt om Australien, landets affärskultur och hur arbetsmarknaden ser ut i landet. Andra saker som man också kan läsa i teorin är vad man skall tänka på då man söker arbete, hur man hittar en passande bostad samt saker vad som kan vara bra att förbereda innan man åker iväg till Australien.

Den empiriska delen består av en kvalitativ undersökning, som jag genomförde med hjälp av personliga intervjuer. Alla de personer som jag intervjuade har antingen varit eller är i Australien och arbetar. Sedan har jag sammanställt intervjuerna, där kan man läsa om respondenternas erfarenheter i landet samt så har de gett några användbara tips.

Sammanfattningsvis kan man säga att samtliga respondenter, som deltog i undersökningen, har haft bra erfarenheter av att bo och arbeta i Australien. Ingen av dem stötte på några större problem och alla respondenter rekommenderade att resa till Australien om man vill och har chansen.

ABSTRACT

Author	Pernilla Andersson
Title	Australia country profile – A guide for private persons
Year	2015
Language	Swedish
Pages	100 + 2 Appendices
Name of Supervisor	Helena Blomquist

This thesis is a country profile of Australia, which is written like a guide for private persons. The aim is to provide private persons with useful information, which they can use if they have thought about going to Australia to work.

The theoretical part of the thesis contains general information about Australia, the country's business culture and how the labor market looks in the country. Other things you also can read about in the theoretical part is what you should think about when looking for a job, how to find an appropriate accommodation and also things which can be good to prepare before travelling to Australia.

The empirical part consist of a qualitative survey, which I conducted using personal interviews. All the people that I interviews have either been or are in Australia working. Then I have compiled the interviews, where you can read about the respondents' experiences in the country and they have also given some useful tips.

In summary, one can say that all the respondents, who took part in the survey, have had good experiences of living and working in Australia. None of them encountered any major problems and all respondents recommended to travel to Australia if you want to and have the chance.

INNEHÅLL

ABSTRAKT

ABSTRACT

1	INLEDNING	9
1.1	Val av ämne	9
1.2	Problemområde	9
1.3	Syfte	9
1.4	Avgränsningar	10
1.5	Arbetets upplägg	10
2	AUSTRALIEN LANDANALYS	11
2.1	Historia	11
2.1.1	Äldre historia	12
2.1.2	Modern historia	13
2.2	Geografi	14
2.3	Djurlivet	15
2.4	Klimat	16
2.5	Befolkning	17
2.6	Språk	19
2.7	Kultur	20
2.7.1	Aboriginsk kultur	20
2.7.2	Kulturen idag	21
2.8	Religion	22
2.9	Utbildning	23
2.10	Industri	24
2.11	Politik	25
2.11.1	Politiska partier	27
2.11.2	Rättsväsen	28
2.12	Utrikeshandel	28
2.13	Turism	30
3	AFFÄRSKULTUR	31
3.1	Affärskulturella likheter och skillnader mellan Finland och Australien ..	32
3.2	Seder och bruk	33

4	ARBETSMARKNADEN	34
4.1	Lönenivån i Australien	34
4.2	Arbetslöshet	35
4.3	Visum.....	35
4.3.1	Working holiday (visumklass 417).....	37
4.3.2	Temporary Work (Skilled) visa (arbetsvisum 457).....	37
4.3.3	Temporary Graduate Visa (visumklass 485).....	38
4.3.4	Skilled – Nominated or Sponsored visa (visumklass 489)	38
5	BESKATTNING	39
5.1	Tax File Number.....	39
5.2	Skattesatser	39
5.3	Pension.....	41
5.4	Bankkonto.....	42
5.5	ID-kort	43
5.6	Deklaration	43
6	TÄNKVÄRT VID ARBETSSÖKNING	45
6.1	Curriculum Vitae – CV.....	45
6.2	Arbetsansökan	47
6.3	Arbetsintervju	48
6.4	Arbetsförmedling.....	48
7	BOSTAD	50
7.1	Korttidsboende.....	50
7.1.1	Hotell	50
7.1.2	Vandrarhem	51
7.2	Långtidsboende.....	52
7.2.1	Bostadstyper	53
7.2.2	Hitta en bostad som man kan hyra.....	53
7.2.3	Bostadvisning	53
7.2.4	Hyseskontrakt	54
7.2.5	Ordna igång hemmet.....	55
8	FÖRBEREDELSE INNAN MAN RESER.....	56
8.1	Fullmakt.....	56

	6
8.2 Bankkort	56
8.3 Reseförsäkring	56
8.4 Vaccinationer	57
8.5 Reserv av viktiga dokument	57
9 UNDERSÖKNING	58
9.1 Val av metod	58
9.2 Kvalitativ intervju	58
9.3 Semi-strukturerad intervju	59
10 INTERVJUER	60
10.1 Intervju 1	60
10.2 Intervju 2	69
10.3 Intervju 3	75
10.4 Intervju 4	79
10.5 Intervju 5	84
10.6 Sammanfattning av intervjuerna	88
10.7 Slutsatser	91
11 AVSLUTNING	92
11.1 Reliabilitet och validitet i den kvalitativa undersökningen	92
11.2 Förslag till fortsatt forskning	93
11.3 Slutord	93
KÄLLOR	95
BILAGOR	

FÖRTECKNING ÖVER FIGURER OCH TABELLER

- Figur 1.** Tabell om inkomstskatt för bofasta i Australien. s. 39
- Figur 2.** Tabell om inkomstskatt för bofasta utlänningar. s. 40

FÖRTECKNING ÖVER BILAGOR

BILAGA 1. Modell CV

BILAGA 2. Intervjufrågor

1 INLEDNING

Orsaken till varför jag valde att skriva om Australiens landsprofil – en guide för privatpersoner; är för att jag länge tyckt att Australien är ett intressant land och jag har flera bekanta som åkt till landet, för både nöje och arbete. Det är även vanligt att ungdomar idag tar ett mellan år efter t.ex. gymnasiet och då finns det ett flertal som väljer att resa utomlands för t.ex. arbete och Australien är ett rätt så populärt land att resa till.

1.1 Val av ämne

Jag studerar internationell handel och då det blev tid för att välja ett ämne till lärdomsprovet så satt jag länge och funderade, hade flera idéer vad jag skulle kunna skriva om.

Efter mycket funderande så valde jag då till slut att skriva en landsprofil om Australien, en av de största orsakerna bakom valet var att jag alltid velat åka dit och att landet är intressant. Då jag kommit fram till att jag ville skriva om Australien så kom jag fram med idén om att skriva en guide för privatpersoner om hur de skall gå tillväga för att söka arbete i landet.

1.2 Problemområde

Jag kommer att fokusera på hur man skall gå tillväga då man söker arbete i Australien och var man kan söka information för hur man skall kunna förbereda sig på bästa möjliga sätt innan avfärd. De frågor som jag valt att fokusera på i lärdomsprovet är; Hur kan man förbereda sig inför avfärden? Var kan man söka arbetsplatser? Vilka dokument behövs för att kunna arbeta i Australien? Finns det eventuella problem som kan uppstå?

1.3 Syfte

Syftet är att förse privatpersoner med användbar information som de kan använda då de tänkt resa till Australien och arbeta. Tanken är att guiden skall hjälpa dem

att söka arbete samt att de skall kunna undvika eventuella överraskningar, som man inte tänkt på, innan avfärd.

1.4 Avgränsningar

Jag har valt att i detta arbete endast fokusera på individen och hur man skall gå till väga för att komma in på den australiensiska arbetsmarknaden och vilka formaliteter som de behöver. Detta betyder att jag inte kommer ta upp hur företag skall kunna etablera sig i Australien.

1.5 Arbetets upplägg

Arbetet är indelat i en teoretisk och en empirisk del. Den teoretiska delen består av fakta, från olika källor, som berör de ämnen jag skrivit om. Till stor del så kommer materialanskaffningen ske via internet, men böcker kommer användas ifall de har passande information.

Den empiriska delen består av metoden för undersökningen, som kommer vara en kvalitativ metod i form av intervjuer, samt en analys av de svar jag får från intervjuerna.

2 AUSTRALIEN LANDANALYS

Australien, som är både ett land och en kontinent, är det sjätte största landet i världen efter Brasilien, Kanada, Kina, Ryssland och USA. Australien är det enda landet av dessa sex som helt och hållet är omringat av vatten. Landets areal på 7,69 miljoner km² täcker cirka 5 procent av världens landmassa, Europa har en landmassa som är ungefär hälften av Australiens. Det finns ungefär 23 miljoner invånare (år 2013) i Australien, varav 28 procent av har utländsk bakgrund och 2,5 procent uppskattas vara av aboriginskt eller av ön Torres sund ursprung.

Idag är Australien ett demokratiskt, stabilt och mångkulturellt land, där det finns välutbildad arbetskraft samt så har de en av de starkaste ekonomierna i världen. Australien är även hemmet till en av världens äldsta kulturer, aboriginerna, som hade samhällen ungefär 60 000 år innan man hade det i Europa.

Australien är en demokrati, men samtidigt även en konstitutionell monarki. De är ”konstitutionella” eftersom regeringens befogenheter och förfaranden definieras av en skriftlig konstitution och ”monarki” eftersom landets statschef är Hennes Majestät Drottning Elisabeth II.

Ekonomi i landet är god och detta beror till stor del på att de är goda energi-, jordbruks- och gruvproducenter. De har välutbildad arbetskraft samt en av världens mest öppna och varierande ekonomier. År 2014 blev det 23:dje året då Australiens ekonomi ostört vuxit med ett medeltal på 3,4 procent årligen. Den största sektorn i landet är service sektorn, som står för fyra av fem jobb och tre fjärdedelar av BNP.

(Australia in Brief 2014)

2.1 Historia

Australien är ett land med en lång historia, man kan dela in denna historia i äldre och modern historia.

2.1.1 Äldre historia

Den äldre historien handlar om aboriginerna, som är Australiens urinvånare, och ”upptäckte” Australien. Man har beräknat att de bott och levt i Australien i närmare 60 000 år. Aboriginerna var indelade i nomader, de hade inte bofasta levnadssätt, för dem var jakt det viktigaste samt bofasta aboriginerna livnärde sig på fiske och jordbruk. (Landguiden)

Under 1700-talet var holländska navigatörer och kartlagde Australien, senare gjorde även brittiska och franska navigatörer kartläggningar. Men det var först år 1770 som kaptenen James Cook åkte längs östkusten och förklarade det som en del av Storbritannien. Från år 1788 började britterna grunda straffkolonier i västra Australien, New South Wales och på Tasmanien. Därefter började frivilliga invandrare bosätta sig i landet och det började finnas flera frivilliga invandrare än fångar. Den första kolonin som endast bestod av frivilliga invandrare grundades i södra Australien under 1830-talet. Samtidigt som allt fler frivilliga invandrare flyttade till kontinenten så trängdes aboriginerna undan, och de fick allt sämre levnadsförhållanden som ledde till att flera avled eller blev dödade av invandrarerna. Under 1850-talet separerade Victoria och Queensland från New South Wales, detta skedde samtidigt som man hittade guld i New South Wales och Victoria, som i sin tur ledde till att det flyttade allt flera invandrare från hela världen till Australien. (Landguiden; Australia in Brief 2014, 8)

År 1901 gick sex kolonier samman och bildade den första förbundsstaten: Australiska samväldet (the Federal Commonwealth of Australia), som blev en självstyrande medlem av det Brittiska samväldet. I både första och andra världskriget deltog många frivilliga australienska män i kriget. Man har beräknat att det var mer än 400 000 män som hjälpte britterna under första världskriget. Australien var även med och hjälpte USA i Vietnamkriget.

Den första november 1945 blev Australien en av de grundande medlemmarna i FN och år 1951 gick de med i ANZUS fördraget, gemensamt försvar i Stilla havet, med Nya Zeeland och USA. År 1957 skrev de under ett handelsavtal med Ja-

pan, som ledde till att Australien fick en större betydelse på den asiatiska marknaden. (Landguiden; Australia in Brief 2014, 9)

2.1.2 Modern historia

Den moderna historien handlar om hur politiken i Australien utvecklades och om den ekonomiska utvecklingen.

Under åren 1949-1972 var det de borgerliga koalitioner som styrde Australien och under denna tid så växte landets ekonomi stadigt. År 1972 så var det Labour (Arbetarpartiet) som övertog regeringsmakten och denna maktförändring var bland annat en följd av den borgerliga regeringens stöd till USA under Vietnamkriget, där mer än 500 australiensiska soldater stupade.

Till följd av maktskiftet så genomfördes en rad reformer; ett offentligt sjukvårdssystem infördes, det sociala skydds nätet stärktes och aboriginerna fick markrättigheter samt så fick även kolonin Papua Nya Guinea sin självständighet och man riktade kontakter mot Asien. Tyvärr så klarade inte landets ekonomi av en del reformer och detta ledde till att statens utgifter fördubblades samtidigt som underskottet i statsbudgeten steg. Detta ledde till generalguvernören år 1974 valde att avsätta dåvarande premiärminister.

När parlamentsvalet år 1996 stod bakom dörren ville premiärministern Paul Keating, Labour, (Arbetarpartiet) göra Australien till en republik tills år 2001, 100-årsdagen för då förbundsstaten bildades. Detta lyckades den monarkivänliga oppositionen motsätta genom att föra debatten över till ekonomin och att Labour hade svikit löftena om sänkta skatter, detta ledde sedan till att Labour förlorade valet 1996.

Från åren 1996-2007 var det åter igen de borgerliga som styrde landet i form av ett samarbete mellan Nationella partiet och Liberala partiet, då den liberala partiledaren John Howard var premiärminister. Under dessa år införde man en hårdare attityd mot flyktingar och aboriginer samt så införde man strängare terroristlagar, som en följd till terrordåden i USA 2001. Denna lag gav säkerhetspolisen rätt att hålla människor i förvar upp till en vecka utan något åtal.

År 2007 var det parlamentsval i november och då man såg på opinionsundersökningarna så var det Labour som ledde med sina löften om att dra tillbaka de australiensiska trupperna från Irak och att underteckna Kyotoavtalet för att begränsa växthusgaserna. Detta ledde även till att Labour vann valet och Kevin Rudd blev premiärminister. I februari 2008, under en ceremoni i parlamentet, bad Rudd aboriginerna om ursäkt för de övergrepp som de blivit utsatta för under den tid som invandrare började komma till Australien. (Landguiden)

2.2 Geografi

Som tidigare skrivet är Australien både ett land och en egen kontinent. Om man reser från västkusten till östkusten så kommer man passera tre tidszoner. Avståndet från väst till öst är ca 3 800 km och från norr till söder är avståndet ca 3 100 km. Landet är helt omringat av vatten; i öster Stilla havet (Korall- och Tasmanhavet), i väster Indiska oceanen, i norr Arafurasjön, Timorsjön och Torres sund. Det finns ett antal öar runtomkring som även hör till Australien och tillsammans med dem bildar de världsdelen Oceanien.

Då man ser på fastlandet i Australien så består det av flacka kuster med fåtal öar omkring. Den största ön är Tasmanien som ligger i söder, som även är en egen delstat. Ser man på Australien ur en geologisk synvinkel så är landet jordens äldsta kontinent och består mest av en nedvittrad urbergssköld som inte har några större höjdskillnader. De högsta topparna kan man hitta i Snowy Mountains som finns i sydöst, där finns några toppar som når 2000 meter över havet. Dessa toppar hör till bergskedjan Great Dividing Range som går längs hela östkusten och fortsätter på Tasmanien. Det finns endast ett fåtal floder i Australien och de är vanligen uttorkade under en del av året. Det största flodområdet man hittar i landet ligger i sydöst och heter Murray-Darlingbäckenet.

En stor del av Australien ligger i tropikerna, närmare 40 procent. I de centrala delarna är det buskstäpp som dominerar och ungefär en femtedel av landets yta är öken eller halvöken. Om man ser på låglandet i det inre Australien så ligger det delvis under havsnivån och där kan man hitta underjordiskt vatten, som man ger åt boskapen eftersom det inte duger som dricksvatten. I Sydaustralien hittar man

landets största sjö, Eyresjön, som är belägen tolv meter under havsytan och har inget utlopp.

Om man söker efter bra odlingsmark så hittar man det nästan bara på de smala flod- och kustslätterna i söder, sydväst, öster och i norr runt Darwin. Det är även där som den mesta skogen växer, i norr är det fråga om regnskog. Kusten i norr är för övrigt sumpig. (Landguiden)

2.3 Djurlivet

Eftersom Australien ligger isolerat geografiskt sett så har det bidragit till att de fått ett speciellt djur- och växtliv. På kontinenten hittar man omkring 10 procent av världens biologiska mångfald och Australien är ett av sjutton länder som tillsammans står för 70 procent av alla världens arter. Man räknar med att ungefär 80 procent av arterna i landet är unika för just Australien, till denna grupp hör flera sötvattensfiskar och ungefär hälften av fågelarterna. (Landguiden; Australia in Breif 2014, 22)

Djurlivet i Australien är en blandning av unika, underliga samt underbara djur. Det som är det typiska för de olika arterna i landet är att många av arterna är pungdjur. Ungefär hälften av de cirka 230 olika däggdjuren som finns i Australien är pungdjur, till de kändaste hör koalan och kängurun. På grund av att Australien ligger isolerat så har pungdjuren ostört kunnat utvecklas utan någon konkurrens från andra däggdjur. Av de arter som man hittar i Australien kan man se att några av dem är avlägsen släkt till arter i Afrika, Indien och Sydamerika. (Nordström 2000, 49)

Om man beger sig ut naturen som i skogar eller genom att bara sitter i en trädgård så kan man hitta några av de farligast spindel- och ormarter som finns i världen. Australien är hemmet till världens giftigaste spindel, nämligen trattminörspindeln. Av de 160 ormarter som finns i landet, varav alla är fridlysta, så är 25 dödliga. Om man sedan beger sig till havet så kan man hitta krokodiler, hajar och dödliga bläckfiskar samt maneter, farligaste är kubmaneten. Man skall dock komma ihåg att risken för att det skulle hända någonting allvarligt är minimal. I Australien

finns det även kloakdjur eller så kallade ”levande fossiler”, de två som man hittar i Australien är myrpiggsvinet och näbbdjuret. Några av de fågelarter som man kan se i Australien är emuer (landets nationalfågel), skrattfåglar, lyrfåglar och kaka-duor. (Nordström 2000: 49, 51, 53-57)

Det är inte endast ”lokala” djur som finns i Australien, utan det har även importerats en del, hit hör t.ex. dingon. Dock har dessa importörer för det mesta slutat i katastrof och det finns stora problem med vilda djur som rubbar naturens balans. Det finns miljontals med t.ex. vilda hästar, kameler, rådjur, åsnor, svin, hundar, katter, boskapsdjur och vattenbufflar som far över kontinenten och bakom sig lämnar de en natur med omfattande skador. Delar av centrala Australien har lidit av ekologiska katastrofer pga. av dessa djur. Det att man importerat djur till Australien brukar man kalla för ”engelska sjukan”, eftersom britterna hade mani på att införa nya djurarter till landet då de anlände. (Nordström 2000: 49-50, 56)

Den enda naturliga metoden för att på något vis få bukt på de vilda djuren är perioder med torka och hög värme. För under de perioder som det är regn och finns rikligt med grönska så ökar djuren, för att sedan minska när en värmeperiod slår till. (Nordström 2000, 50)

2.4 Klimat

Australien har blivit känt för att vara ett land många soltimmar. Efter Antarktis så är Australien den kontinent som har minst nederbörd, detta gör att stora delar av landet lider av toka och återkommande torrperioder, som är ett större problem inom jordbruket. Under de senaste åren har torrperioderna blivit allt vanligare, som i sin tur har lett till att skogsbränder blivit allt vanligare. Den värsta branden någonsin var i februari 2009, då omkom ungefär 200 människor i delstaten Victoria. Man har tre klimattyper i Australien; tempererat, tropiskt och subtropiskt. (Landguiden; Nordström 2000, 21)

Eftersom omkring 40 procent av landet ligger i tropikerna (se geografi) så betyder det att nederbörden i landet varierar mycket mellan olika landsdelar. Det förekommer så kallade willy-willies, orkaner och häftiga slagregn, i det tropiska norr me-

dan de inre delarna av landet har torrt inlandsklimat med mycket höga temperaturer. I delstaten Queensland har man uppmätt ett värmerekord på 53 grader Celsius, det var även Queensland som år 2011 drabbades av översvämningar efter ovanligt häftiga regn. Om man befinner sig vid kusten i väster och söder så påminner klimatet om det man hittar vid Medelhavet och snö kommer det endast på Tasmanien och sydöstra fastlandet. (Landguiden)

En annan sak som är bra att komma ihåg är att de australiensiska årstiderna är omvända mot de vi har i Finland. De har sommar i december-februari, höst i mars-maj, vinter i juni-augusti och vår i september-november. (Nordström 2000, 21)

2.5 Befolkning

Geografiskt sett är befolkningen i Australien ojämnt spridd och landet är rätt så glest befolkat. Det är främst landsbygden som är glest befolkad och det finns stora områden i Australien som är helt obebott, man räknar med att ungefär två tredjedelar av landet är obebott. Största delen av befolkningen, 85 procent, bor i tätorter och städer längs syd- och östkusten samt runt staden Perth i sydväst. (Landguiden)

Australien är ett utvecklat land och med tanke på det så är befolkningstillväxten rätt så hög och över lag så är befolkningen av den yngre generationen. Detta beror till stor del på den stora invandringen till landet. Under 1990-talet var det en nedgång i invandringen, men mot början av 2010-talet så började den åter stiga för att sedan minska något. Man beräknar att år 2012-2013 var det 152 414 personer som invandrade till Australien. Idag kan man hitta invånare i landet som har invandrat från ungefär 200 olika länder. (Landguiden; Australia in Breif 2014, 13)

Det räknas med att ungefär 3 procent av befolkningen, alltså ca 670 000 människor, hör till folkslaget aboriginer (urbefolkningen). De har ett högre födelsetal än resten av Australiens befolkning, dock har de en förväntad livslängd som är kortare. Invånarna på öarna som ligger i Torres sund, ca 6000 människor, är av melanesiskt ursprung och därför räknas de som urinvånare av en särskild grupp. (Landguiden)

Man tror att aboriginerna invandrade från Sydostasien och sedan delade de upp sig i klaner och folkgrupper, man tror att hände för ca 60 000 år sedan. Aboriginerna var den enda befolkningen i Australien fram till för ungefär två sekler sedan, då britterna började koloniseringen av landet mot slutet av 1700-talet. Vid detta skede uppskattade man att det bodde mellan 300 000 och en miljon aboriginer i Australien.

Då européerna anlände till Australien fick aboriginerna det tufft, främst eftersom man började förfölja dem och på 1920-talet hade den aboriginska befolkningen minskat till omkring 60 000 människor. Efter detta tog man ifrån dem deras grundläggande mänskliga rättigheter och det var först år 1967 som de fick rätten att rösta och rätt till medborgarskap.

Mot mitten av 1900-talet började myndigheterna att satsa på ”anpassa aboriginerna”. Detta gick ut på att man ryckte bort urbefolkningen från deras traditionella levnadssätt för att introducera dem till det moderna samhället. Till en del av denna process hördes att man tog tusentals barn från sina föräldrar och placerade dem i olika institutioner, där de allt som oftast behandlades illa. Dessa barn kallas för ”the lost generation”, den förlorade generationen, och än idag lider de av trauman från denna tid. Dock har de på senare tider fått mera uppmärksamhet.

Trots att man har försökt göra livet bättre för aboriginerna så är de fortfarande den mest missgynnade folkgruppen i Australien. Det finns t.ex. endast ett fåtal aboriginer inom politik och det var först år 2013 som den första aboriginska kvinnan kom med i parlamentet.

Idag bor de flesta aboriginerna i tätorter eller städer, men det finns ännu en del som bor i traditionella bosättningar eller i reservat. Detta är främst i Nordterritoriet, där det bor ungefär en fjärdedel av alla aboriginer bor. Det finns även områden i Nordterritoriet som den huvudsakliga befolkningen är aboriginer.

Under 1990-talet ökade de statliga stöd som aboriginerna fick och år 1992 vann de en seger i Högsta domstolen som handlade om att de har rätt att göra anspråk på

äganderätten till mark i statlig ägo. Detta upphävde den tidigare rättsliga uppfattningen om att kontinenten hade varit obebodd fram till att européerna anlände.

Det var inte förrän år 1999 som parlamentet antog en deklARATION om ”djup och uppriktig ånger” för de forna oförrätter som skett mot aboriginerna. Men det skulle räcka enda till år 2008 innan man kom ut med någon officiell ursäkt från regeringen, detta skedde då den nya Labour regeringen tillträtt.

På senare år har det skett en attityd förändring i landet och allt flera börjar identifiera sig som aboriginer. (Landguiden)

2.6 Språk

Australiens officiella språk är engelska och det är även modersmålet för största delen av australierna. De största språken, förutom engelska och språk som pratas mest i hemmen, är italienska och mandarin. Förutom dessa tre språk så pratas det mer än 300 språk i landet. Då man hör på talspråket i Australien så finns det ett flertal uttryck som är unika för landet och de har ett speciellt uttal. Dialekten som de pratar kallas för Aussie English eller Strine, som är sammandraget av ”Australian”, och har sina rötter ifrån slutet av 1700-talet. Då det anlände straffångar till Australien, de avskydde allt som hade med briter att göra så de skapade en egen nationalitet och utvecklade ett eget språk. (Landguiden; Nordström 2000, 57; Australia in Breif 2014, 5)

Det som även är speciellt för språket i Australien är att man kan resa långa avstånd i landet, till exempel från Perth till Sydney, utan att man hör någon större skillnad. Det som skiljer dem åt är att de har olika regionala uttryck. (Nordström 2000, 58)

Då det kommer till aboriginerna så pratar de australspråk, detta delas in i en sydlig och en nordlig huvudgrupp. Från början fanns det omkring 250 australspråk, men idag är det endast ett tjugotal av dem som har en starkare ställning och omkring 110 av dem är hotade av utrotning. Inom australspråken finns gott om uttryck för konkreta saker men är sämre då det kommer till uttryck för abstrakta ord. För det mesta så saknas det ett skriftspråk för australspråken. De största språken har flera

tiotals användare, men det är vanligt att man använder blandspråk då man kommunicerar med varandra. Det är mindre än en femtedel av de aboriginer som finns i centrala och norra Australien som har engelska som huvudspråk. (Landguiden; Australia in Breif 2014, 14)

År 2011 började det delstatliga biblioteket i New South Wales med ett treårigt projekt som går ut på att man skulle försöka att till viss del rekonstruera utdöda aboriginispråk. Detta sker genom inventering av uttryck och ord som man kan hitta nedtecknade i bevarade brev, officiella skrifter från tidiga brittiska nybyggare samt från dagböcker. (Landguiden)

2.7 Kultur

Man kan säga att Australiens kultur har två grunddelar, den ena delen är den aboriginska kulturen och den andra delen är grundad på berättelser om modiga invandrare, modiga soldater, idrottshjältar och så kallade "bushrangers" (man bodde på landet och levde av eller stal av de som bosatte sig där). Förutom detta så handlar även Australiens kultur om rättvisa, utomhusliv och hälsa samt dagens mix av kulturer, innovativa idéer och den blomstrande konstscenen. (Australia)

2.7.1 Aboriginsk kultur

Den aboriginska kulturen är en stor del av Australiens kultur och eftersom man räknar med att aboriginernas kultur är den äldsta i världen, som fortfarande lever kvar, så kan man säga att Australien har en blandning av nyare och äldre kulturer. De äldsta av aboriginernas grottmålningar som man hittat är dubbelt så gamla som de som man hittat i Europa. Den aboriginska kulturen varierar mycket mellan olika stammar, men de har alla en gemensam utgångspunkt nämligen att allt liv är en del av samma system och att det är jorden ger människan hennes identitet. Man kopplar den aboriginska musiken till drama och dans och deras konstverk har under de senaste decennierna fått uppmärksamhet även internationellt. Det finns en författare som har skrivit om hur aboriginerna förlorade sin kulturella identitet i det moderna samhället och det är Kath Wolker (1920-1993), eller som hennes aboriginska namn var Oodgeroo Noonuccal. (Landguiden)

Aboriginerna har även myter/berättelser som heter ”Dreamtime”, dessa myter/berättelser handlar om hur andliga förfäder kom till jorden i människoform och tillika som de rörde sig i landet så skapade de stenar, växter och djur samt andra ting i landet som vi fortfarande ser i dag. Efter att dessa andliga förfäder hade skapat jorden så blev de träd, stenar, stjärnor, vattenkällor och andra objekt. Dessa platser är heliga för aboriginerna och deras kultur samt så sägs det att de har speciella egenskaper. Den process som andarna gick igenom kallas för ”the Dreaming” och eftersom de andliga förfäderna inte förvann i slutet av processen så är ”the Dreaming” oändlig och skapar ett band mellan det förflutna och nutid samt människorna och marken. Det tros att varje aborigin har två själar, en odödlig och en dödlig, och dessa själar är bundna till de andliga förfäderna. Om man vill ta del av dessa myter/berättelser så kan man åka till nationalparken Kakadu, som finns med på Unescos världsarvslista. Där finns det ett konstgalleri med väggmålningar som handlar om ”the Dreaming”. (Australia; Australian Government; Dorling Kindersley 2012, 30-31)

2.7.2 Kulturen idag

Eftersom dagens samhälle i Australien består av människor från ungefär 200 länder så gör det att kulturen i landet blir bred och mångsidig. I Australien råder det total religionsfrihet och de har ett tolerant och jämlikt samhälle. De områden där de olika kulturerna har haft inverkan på är matlagning, konst, traditioner, m.fl. (Australienguiden)

Popkulturen i Australien är stor och de har ett flertal världskända personligheter inom både musikvärlden och filmvärlden. Det rockband som kanske är det mest internationellt kända band som kommer från Australien är AC/DC, som grundades år 1973 och är fortfarande aktiva. Andra kända artister/band från landet är Bee Gees, Kylie Minogue, Iggy Azalea, Natalie Imbruglia, m.fl. Inom filmvärlden är Australien även ett känt land och där finns flera filmer och skådespelare som är världskända och som ofta kan ses på filmduken. Några exempel på skådespelare är Mel Gibson, Chris Hemsworth, Cate Blanchett, Nicole Kidman, Geoffrey Rush, Eric Bana, m.fl. Om man vill se australiensiska filmer så kan man se t.ex.

Mad Max (1979), Australia (2008), The Dressmaker (2015). (Australian Government; IMDb)

Australien är ett land som älskar sport, det finns mer än 140 nationella sportorganisationer och tusentals lokala, regionala och områdes föreningar. Grunden till att Australien har en så bra elitnivå på idrott och sina idrottare är att det finns så goda förutsättningar för idrott på kommunnivå. Man kan nästan hitta alla världens sporter i Australien där både män och kvinnor är aktiva deltagare. De största sporterna i landet är korgboll och fotboll. Förutom dessa är rugby även en stor sport, där finns det tre olika typer; rugby league, rugby union och det som är speciellt för just Australien ”Australian Rules Football”. Andra sporter som är populära är; tennis, cykling, golf, cricket, landhockey och simning. (Australian Government Department of Foreign Affairs and Trade)

Om man är intresserad av Unescos världsarvslista så kan man hitta 19 platser i Australien som finns uppräknade på lista. Några av dem är Stora Barriärrevet, vildmarken på Tasmanien, Shark Bay i västra Australien och Fraser Island, Queensland, som är världens största sand ö. Samt nationalparken Ukuru-Kata Tjuta, som man hittar i det norra territoriet och är ett kulturellt heligt landskap för aboriginerna. (Australia in Breif 2014: 24-25)

Eftersom klimatet i Australien är varmt så har det blivit en del av det dagliga livet att man spenderar mycket tid utomhus. Detta gör man genom att antingen åka till stranden, parker eller så deltar man i olika sporter. (Australian Visa Bureau)

2.8 Religion

Som tidigare skrivet så råder det total religionsfrihet i Australien. Enligt den folkräkning som man gjorde år 2011 så var ungefär 60 procent av befolkningen kristna. Den största kyrkan är den katolska kyrkan som har irländsk bakgrund, och efter dem kommer den anglikanska kyrkan. Det var först mot andra hälften av 1900-talet som katolikerna ökade i antal, detta var en följd av den invandringen från Sydeuropa. Det finns även metodistiska och presbyterianska församlingar och de har fått sin början från det britt-irländska inflytandet. Förutom dessa religioner

så finns det även hinduism, buddism och islam, som har kommit till Australien via de senare decenniernas immigranter. (Landguiden)

Aboriginernas religion bygger på ”the Dreamtime”, som man kan läsa om i kapitlet om kultur. Deras heligaste kultplats är Uluru, som är en 335 meter hög klippa, kallas även för Ayers Rock och finns belägen i Nordterritoriet. (Landguiden)

2.9 Utbildning

Australien har obligatorisk skolgång och även avgiftsfri om barnen är mellan sex och 15 år (16 år i t.ex. Tasmanien och Sydastralien), alltså för skolåren 1 till 9 eller 10. Det är delstatsmyndigheterna som bär ansvaret för skolorna, men de federala myndigheterna jobbar med att samordna utbildningar, t.ex. examenskriterier för skolor och att utjämna eventuella skillnader i läroplanerna. Eftersom årstiderna är omvända, i jämförelse med Europa, så ser även deras terminsindelning annorlunda ut. Deras första termin, höst terminen, går från februari till slutet av juni. Skolornas andra termin, vårterminen, börjar i juli för att sedan ta slut i slutet av november. (Landguiden; Study in Australia; Liljeqvist 2013, 165)

Överlag ser skolgången likadan ut i hela landet, men det kan finnas några mindre variationer mellan olika territorier. Den totala skolgången är totalt 13 år och är indelad i; *Primary school* (ungefär som vårt lågstadium) här börjar barnen sin skolgång då de är antingen fem eller sex år gamla. Man går i *primary school* i sju eller åtta år. *Secondary school* (som högstadium), här är man från årskurs sju till tio eller åtta till tio. Alltså går man i *secondary school* i tre eller fyra år. Här kan eleverna välja mellan olika inriktningar, t.ex. teknisk inriktning. Detta är även den sista skolgången som är obligatorisk, men om man vill så kan man fortsätta till *senior secondary school*. *Senior secondary school* (vårt gymnasium), detta går man i två år. Alltså år 11 och tolv i den totala skolgången på 13 år. (Landguiden; Study in Australia; Liljeqvist 2013, 162)

Om man sedan ännu vill fortsätta studera, alltså som vår högskola, så heter det Tertiary education. Det finns tre huvudtyper av examina som man kan avlägga,

dessa är: Bachelor (kandidatexamen), Master (magisterexamen) eller Doctoral Degrees (doktorsexamina). Det är rätt så vanligt att studeranden i Australien tar dubbel eller kombinerad Bachelor Degree, vilket gör att man får två stycken examina. Detta förekommer mest inom områden för juridik, konst, vetenskap och handel. Om man väljer att fortsätta sina studier så kommer man att själv stå för ungefär en fjärdedel av kostnaderna, det kan t.ex. kosta mellan 15 000 AUD och 33 000 AUD för att ta en Bachelor examen. Dock skall dessa avgifter ändra fr.o.m. 01.01.2016, då högskolor och universitet själva kan bestämma vad de skall ha för avgifter för nationella studeranden. Alltså kommer avgifterna förbli samma för internationella studeranden. (Study in Australia)

Det är ungefär en fjärde del av alla barn i Australien som går i privatskolor, det är vanligt för dem som hör till den katolska kyrkan. Terminsavgifterna i de privata skolorna varierar beroende på skolans storlek samt vilken årskurs man går i, men det är vanligt att avgifterna ligger mellan 1000 AUD och 20 000 AUD per läsår. För de barn som går i de statliga grundskolorna finns det ingen terminsavgift om de är permanentboende, men det är vanligt att föräldrarna betalar en s.k. ”voluntary controbution fee”. Detta är en frivillig avgift som hjälper till att dryga ut budgeten för de lokala skolorna. (Landguiden; Liljeqvist 2013, 162-163)

I de inre delarna av Australien där det är glesbefolkat är det vanligt att barnen går i internatskolor eller att de får distansundervisning hemma, detta sker oftast via en tvåvägs radio och kallas för School of the Air. Man har sedan 1989 jobbat för att de aboriginiska barnen även skall fullfölja skolgången lika som de övriga australiska barnen. Detta har gett goda resultat och många aboriginer blir färdiga med den obligatoriska skolan, men när det gäller studier på högre stadier så är antalet aboriginer lågt. (Landguiden)

2.10 Industri

I samband med andra världskriget så blev Australien ett industrisamhälle. Det att Australien ligger isolerat gjorde att de tvingades börja tillverka produkter lokalt, som de förut importerat. Före detta hade landets industri nästan endast arbetat med att förädla jordbruksprodukter. För att man sedan efter kriget skulle kunna klara

den utländska konkurrensen så införde staten tullskydd och subventioner för landets industri. (Landguiden)

Från och med 1980-talet så har man sänkt tullskyddet för industrivaror och de flesta av subventionerna har helt försvunnit. Regeringen vill på detta vis tvinga fram en modernare industriproduktion, som även skulle klara av den internationella konkurrensen av egen kraft. Detta har lett till att tillverkningsindustrin har minskat, eftersom företag höll kvar sina gamla produkter och de gamla tillverkningsmetoderna. Det har i sin tur lett till att t.ex. textil- och bilindustri har haft stora problem. Däremot har de företag som satsat på utveckling och forskning, marknadsföring, moderntillverkning och rationalisering klarat sig bra, t.ex. inom läkemedelsindustrin. Då det kommer till tillverkning av kodein, morfin och andra smärtstillande produkter, som görs av opiumvallmo, så är Australien det ledande landet. (Landguiden)

Under 1990-talet ökade man utbytet av investeringar med Asien. Detta gjorde att intressenter från Singapore och Japan investerade i bl.a. fastigheter och turistanläggningar vid östkusten, medan indoneser och malaysier fokuserade på att placera kapital på västkusten. Detta gjorde de aktivt fram till den asiatiska finanskrisen som skedde mot slutet av decenniet. Samtidigt som detta skedde så började australiska läkemedelsindustrier och gruvbolag ge sig in i sydostasiatiska länder. (Landguiden)

Idag är det gruvindustrin som är den enskilt viktigaste i landet och de har omkring 300 aktiva gruvor samt så är de en av världens största producenter av kol, zink, järnmalm och guld. Inom olja och gas sker det stor tillväxt och man förväntar att Australiens år 2020 skall vara världens största producent av flytande naturgas (LNG). Den största tillverkande sektorn i landet är livsmedelsindustrin och de är världens fjärde största exportör av mejeriprodukter. (Business Sweden)

2.11 Politik

Australien, förbundsstat, är indelad i sex delstater som har ett stort inre självstyre och det finns tre territorier. Den lagstiftande makten ligger, federalt sett, hos ett

parlament med två kamrar. Australien har två partigrupperingar, dessa är; Arbetarpartiet samt en borgerlig koalition mellan Nationella partiet och Liberala partiet. Egentligen är det den brittiska monarken som är Australiens statsöverhuvud, men den representeras i landet av en generalguvernör. Generalguvernören har begränsad makt och det är generalguvernören som formellt tillsätter premiärministern samt har han/hon rätten att avskeda premiärministern, detta har dock endast hänt en gång under modern tid. (Landguiden)

Enligt författningen från år 1091 är Australien en förbundsstat som består av sex delstater som har betydande självstyre. De sex delstaterna är; Tasmanien och Victoria, South Australia, Western Australia, Northern Territory, Queensland samt New South Wales. Delstaterna kan sedan även bli indelade i tre territorier; Nordterritoriet, ACT (Australian Capital Territory) och Jervis Bay Territory, som tidigare var en del av ACT. Förut var det den federala regeringen som styrde alla territorier, men sedan 1978 har ACT och Nordterritoriet gradvis fått självstyre, som liknar delstaternas. (Landguiden)

Hos befolkningen finns det ett betydande stöd för införande av republik i landet, år 1999 hölls det en folkomröstning om saken och då vann monarkisterna med 55 procent av rösterna. År 2007 då Labour regeringen tillträdde hade de som mål att avskaffa monarkin, medan den borgerliga koalitionen, som vann parlamentsvalet år 2013, vill behålla monarkin. Flera tror att så länge som drottning Elisabeth II är statschef så kommer det knappast att ske någon förändring i frågan. (Landguiden Dorling Kindersley 2012, 20)

Det är regeringen, leds av premiärministern, som har den verkställande makten. Premiärministern väljer regeringsmedlemmarna bland de ledamöterna som finns i det federala parlamentet. Den lagstiftande makten i Australien, på federal nivå, är tvåkammarparlamentet som består av senaten och representanthuset. Antalet ledamöter i senaten är 76, varav tolv kommer från respektive delstat och två från både ACT och Nordterritoriet. Senatorerna väljs för sex år via proportionella val (senatorer för territorierna sitter tre år) och i samband med val till representanthuset så byts hälften av senatorerna ut. Det finns 150 ledamöter i representanthuset

och de kan väljas för en period på högst tre år, valet sker genom majoritetsval i enmansvalkretsar. (Landguiden)

I Australien råder allmän rösträtt. Vita män och kvinnor har haft rösträtt sedan år 1902. Medan aboriginerna först år 1967, efter en folkomröstning, fick rätt att ansöka om australiskt medborgarskap och rösträtt. Man har röstplikt och om man låter bli att rösta så kan man få böter. (Landguiden)

Landets sex delstater har alla egna guvernörer, som representerar monarken. De har även egna parlament, författningar och regeringar. Flera av delstaterna har tvåkammarparlament och mandatperioden kan variera från tre till fyra år. Delstaterna har rätt att göra upp egen lagstiftning, men enbart för frågor som inte är federala angelägenheter, som t.ex. försvarspolitik. Dock är den federala lagen och gäller över delstatslagen. (Landguiden)

2.11.1 Politiska partier

Australiens inrikespolitik har länge dominerats av två maktblock; Australian Labour Party (Arbetarpartiet) och en borgerlig koalition mellan Liberty Party (Liberala partiet) och National Party (Nationella partiet). I ungefär elva år av borgerligt styre så fick Arbetarpartiet makten från 2007 till 2013. (Landguiden)

Liberala partiet är, trots namnet, ekonomiskt och konservativt sett nyliberalt. Nordterritoriet och Queensland har egna liberala partier som på nationell nivå länge ingått i den borgerliga koalitionen. Nationella partiet har varit ett intresseparti för befolkningen på landsbygden, men allt efter att väljarunderlaget föråldras och krymper så minskar stödet för partiet. (Landguiden)

Arbetarpartiet har arbetat för att alla skulle få arbete, utbildning, sjukvård m.m. Under partiets regeringstid 1983-1996 förbättrades pensions- och sjukförsäkringsystemen. Dock har de under de senaste åren haft ledarskapsproblem och det anses vara en av orsakerna till valförlusten år 2013. (Landguiden)

År 1992 grundades partiet The Australian Greens (De Gröna) som en följd av sammanslagning av landets lokala gröna partier. I valet år 2010 hade de stora

framgångar och idag har de vuxit till det tredje starkaste partiet i landet. (Landguiden)

Andra partier som finns, men som inte har nått någon större framgång är; Australian Democrats (Australiska demokraterna), One Nation (En nation) och det första nationella partiet för aboriginer Your Voice (Din röst), som grundades för valet år 2004. År 2013 lyckades de två små konservativa partierna, Palmer United Party (Förenade partiet Palmer) och Katter's Australian Party (Katter's australiensiska parti), få varsin plats i representanthuset. (Landguiden)

Under sommaren 2013 var WikiLeaks grundare, Julian Assange, och lanserade partiet WikiLeaks Party. De planerade att ställa upp i senatsvalet med sju kandidater, en av dem Julian Assange som då satt "inlåst" på Ecuadors ambassad i London. Dock hoppade flera nyckelpersoner av och de lyckades inte komma in i senaten. (Landguiden)

2.11.2 Rättsväsen

Rättsväsendet i Australien påminner om det brittiska. Det finns tre domstolar på federal nivå; High Court (högsta domstolen), dit både federala och delstatliga rättsfall kan överklagas samt så är de den enda instansen för folkrättsliga och författningsfrågor. Sedan kommer Federal Court (federala domstolen), som främst skapades för att avlasta högsta domstolen i frågor som gäller skatte- och arbetsrätt. Den sista är Family Court (familjedomstolen), de dömer rättsfall som handlar om arvs- och familjerätt. Under dessa finns sedan ännu delstaternas och territoriernas egna domstolar. (Landguiden)

2.12 Utrikeshandel

Traditionellt sett så har Australiens export utgjorts av jordbruksvaror, men i dagens läge så är det mineraler och metaller som dominerar. (Landguiden)

Förut var Australiens utrikeshandel fokuserad till USA och Europa, men på senare tider har det blivit större fokus på Sydöst- och Östasien. Detta beror till viss del på att man i Nordamerika och EU byggt upp tullmurar för jordbruksimport, medan

man den asiatiska marknaden har blivit öppnare. Genom den omstrukturering som skett i Australiens näringsliv, ekonomi och att man numera har en frihandelsvänligare politik har lett till att landet blivit mer exportinriktat. (Landguiden)

Idag är de asiatiska Apec-länderna viktiga för Australiens utrikeshandel och det var länge Japan som höll rollen som den viktigaste handelspartnern, dit man bl.a. exporterade vete, kött, ull, järnmalm, stenkol m.m. Men idag är det Kina som har tagit över rollen som viktigaste handelspartnern, år 2007 tog Kina över rollen som det land därifrån Australien importerar mest, förut var det USA. Under hösten 2008 enades Nya Zeeland och Australien om ett gemensamt frihandelsavtal med Asea-länderna (Malaysia, Singapore och Indonesien). (Landguiden)

År 2005 trädde ett frihandelsavtal mellan USA och Australien i kraft, men eftersom flera viktiga australiska exportvaror inte fanns med i avtalet så blev handel mellan länderna oförändrad. Det har även funnits ett flertal tvister mellan länderna som handlat om handelshinder och handelssubventioner. (Landguiden)

Under år 2014 var det Kina som stod för största procenten av Australiens totala import och export med 20,6 procent respektive 33,9 procent. Inom importen kom USA på andra plats med 10,6 procent, tredje var Japan med 6,8 procent, fjärde var Singapore med 5,0 procent och Tyskland stod för 4,7 procent av importen. Inom exporten var Japan näststörst med 17,9 procent, på tredje plats låg Sydkorea med 7,4 procent, USA var fjärde med 4,1 procent och Indien stod för 3,3 procent av Australiens export. (Atradius 2015, 2)

Kinas valuta har tappat i värde och detta kommer ha en inverkan på Australiens handel med landet. Kina är det land dit Australien har sålt stora partier mineraler och är en av orsakerna till att landets gruvindustri har gått bra de senaste åren. Men i samband med att valutans värde så kommer exporten av mineraler till Kina att minska vilket kommer ha inverkan på gruvindustrin samt på Australiens utrikeshandel. Kinas valuta (yuan) påverkar exporten och importen för Australien på följande sätt: om yuan har ett högt värde, i jämförelse med australiska dollarn, så gör det att exporten från Australien till Kina blir dyrare, medan importen blir billigare. Men om yuan har ett lågt värde, i jämförelse med australiska dollarn, så

blir exporten billigare och importen dyrare för Australien. Och som det ser ut nu så har yuan ett högt värde och detta kommer betyda att exporten blir dyrare till Kina vilket kommer leda till mindre export som i sin tur påverkar Australiens ekonomiska tillväxt på ett negativt sätt. (Jericho, G. 2015; Spasic, M. 2015)

2.13 Turism

Turismen hör till en av Australiens största näringar. År 2012 stod turistsektorn för ungefär tre procent av BNP och närmare sex procent av arbetskraften. Under samma år beräknade man att ungefär sex miljoner turister kom till Australien, främst från Nya Zeeland, Kina och Storbritannien. Vad det gällde turister från Japan, övriga Europa och Amerika så ansåg man att antalet hade minskat, detta tror man att främst beror på den globala finanskrisen. (Landguiden)

Australien är en kontinent som är full av kontraster. Om man åker längs landets långa kust så kan man få en del av världens finaste korallrev, fartfyllda surfstränder eller oändliga vita sandstränder samt tropiska öar. Om man sedan beger sig inåt mot landet så kan man hitta uråldriga boplatser av aboriginerna, röda öknar, vinodlingar, snöklädda bergstoppar och mycket annat. Man kan i stort sett välja vad man vill se och uppleva, vill man ha slappa dagar på stranden eller vill man uppleva äventyr i den s.k. "outback" (hjärtat av Australien). Är man intresserad av sport så kan man resa mellan Australiens alperna i sydöst och de varma ständerna längs kusterna. Några av de populäraste turistmålen är; Ayers Rock (Uluru) världens största klippblock och aboriginernas heligaste plats, Stora Barriärrevet som ligger söder om Townsville, den 30 km långa stranden som ligger söder om Brisbane (kallas även Guldkusten) samt Australiens största stad Sydney som har ett brett nöjes- och kulturutbud. I Sydney kan man även hitta nationalparken Blue Mountains där man kan hitta kipporna Three Sisters. (Landguiden; Dorling Kindersley 2012, 10-11)

3 AFFÄRSKULTUR

Australiensare är kända för sin ”laid back” attityd, men trots detta så är de hårda affärsmän och de pratar väldigt direkt, gömmer ingenting, och man skall inte bli förolämpad om de säger att din produkt inte är tillräckligt bra. Det gäller att vara punktlig då man gör affärer med australiensare samt att man har rätt prisnivå från första början, de gillar inte att pruta. De vanligaste arbetstiderna i Australien är antingen 8.30-16.30 eller 9.30-17.30, med en timmes lunchpaus. Dock är det rätt så vanligt att man gör övertidsarbete, vilket resulterar i att Australien hör till de länder som har de längsta arbetstiderna. (Business Sweden; Just Landed)

Då man hälsar är det bra om man först presenterar sig för att sedan säga ”pleased to meet you”. Om motparten använder sitt förnamn vid hälsning så är det även okej att du använder det. Ifall det är så att du inte vet hur du skall tilltala någon så är det alltid okej att använda sig av ”sir” eller ”madam”. Det är även vanligt att man skakar hand med varandra då man träffas, gäller både män och kvinnor, och det anses oartigt att inte skaka någons hand om de erbjuder en handskakning. Kom även ihåg att hålla lite avstånd då man pratar med någon, australiensare tycker inte om då man invaderar deras privatområde, gäller speciellt vid affärsmöten. (Business Sweden; Just Landed)

Som tidigare skrivet så är punktlighet viktigt och detta gäller även då det handlar om deadlines. De skall hållas och om man inte klarar av att hålla dem så kan det anses som oprofessionellt samt så kan det leda till dålig feedback. Om man har ett affärsmöte inbokat och märker att man kommer att bli försenad, inte att rekommendera, så skall man alltid meddela den person som man skall möta. Man skall heller inte förvänta sig att kunna ha ett möte utan att ha bokat det i förhand. Det har ingen skillnad hur viktig man är, har man inte bokat ett möte så kommer det inte att ske ett möte. Mötet inleds vanligen med lite small-talk, bra ämnen: familj, sport och resor, för att sedan diskutera affärerna. Bli inte förvånad om de byter talesättet då man går från small-talk till affärsdiskussionerna, de är som sagt väldigt direkta då det kommer till att göra affärer. Då man har kommit överens om någonting är det bra om beslutet bekräftas skriftligen, kan gå muntligen i vissa

branscher, men det är alltid bäst att få det skriftligt. Det man skall tänka på då man gör upp ett kontrakt är att det skall vara detaljerat samt så kommer det att finnas advokater närvarande då kontraktet skrivs. (Business Sweden; Just Landed)

Det är inte så vanligt att man utbyter visitkort, men det händer ibland. Ifall detta är fallet så skall man räcka över visitkortet i början av mötet. I dagens läge är det inte så vanligt att man möter klienter utanför kontoret, visst sker affärsluncher och -middagar ibland men inte så ofta. Man skall även vara försiktig med att ge gåvor åt den andra parten, det hör inte till Australiens affärskultur, och det kan ofta ses som en muta. Om man är osäker på om det är okej att dricka alkoholhaltiga drycker så kan man alltid se vad värden gör och följa dem, dock anses det inte oartigt att inte dricka alkoholhaltiga drycker. (Just Landed)

3.1 Affärskulturella likheter och skillnader mellan Finland och Australien

De likheter som finns då det gäller affärskulturen i både Finland och Australien är att företagen i båda länderna är hierarkiska, det är chefen som fattar besluten. Båda går rakt på sak då de diskuterar, de gömmer ingenting eller går omvägar, samt så är gällande muntliga överenskommelser dock är det ju alltid bra att ha saker och ting skriftligt ifall det skulle uppstå tvister. En annan sak som är viktigt i båda länderna är punktlighet, i Finland skall man gärna komma lite tidigare till möten. Vad det gäller klädseln så är landen även liknande, för män gäller kostym och för kvinnor dräkt eller byxdress och inte för korta kjolar. (Business Sweden)

Då det kommer till skillnader mellan länderna så kan man börja med att small-talk i Australien sker före mötet, medan man i Finland tar det efter mötet. Användning av visitkort är viktigare i Finland, där man överräcker ett i början av mötet, medan man i Australien inte är lika viktiga med visitkortet. Det finns även skillnader vad som gäller pris och hur kontrakt är uppgjorda; i Australien skall priserna vara rätt, inget prutas, medan man i Finland har en prutmån på priset och vad det gäller kontrakt så skall de vara tydliga, men behöver inte vara så detaljerade i Finland. Medan kontrakten i Australiens skall vara detaljerade och precisa. (Business Sweden)

3.2 Seder och bruk

Om man ser på hurdant land Australien är att leva i, så är det ett bra land. Detta kan man se i UNDP:s (FN:s utvecklingsprogram) rapport för utveckling i världens länder från 2013, där Australien kom på en andra plats. I denna bedömning tar man i beaktande t.ex. levnadsstandard, livslängd, hälsa, utbildning, kunskap och mänskliga rättigheter. (Landguiden)

Trots att Australien i dagens läge är ett mångkulturellt land så har de ändå flera engelsk/irländska traditioner, som de första invandrarna tog med sig; språket, skol-systemet, pubar, maträtter och cricket som är landets nationalsport. Men i samband med att det kommit invandrare från andra delar i världen så har även vanorna förändrats, främst i storstäderna. Detta kan man se i t.ex. Sydney där man kan hitta restauranger med alla världens smaker och det har blivit vanligare bland befolkningen att lära sig nya språk som t.ex. kinesiska. (Landguiden)

Hur man hälsar vid affärstillfällen (se affärskultur) och privat skiljer sig lite från varandra, privat skakar man vanligen hand och säger antingen ”g’day” (Good day) eller ”hello”. Om man är bekanta från förut så kan man kyssa på kinden eller kramas. Vid samtal skall man komma ihåg ögonkontakt med personen som man pratar med. Om man träffar någon för första gången så kommer det finnas small-talk och då får man gärna berätta om sig själv och vad man gör i Australien, bra ämnen att prata om är sport, familjen och resor. (Landguiden; Business Sweden)

Vad gäller klädsel så är det aldrig fel att ha på sig kostym vid affärssammanhang, men pga. det varma klimatet kan man även komma undan med ledigare klädsel om den är proper och snygg. Dock finns det en annan standard på klädseln för personer inom finans branschen, där klädkoden är strikt. (Landguiden; Business Sweden)

4 ARBETSMARKNADEN

Arbetsmarknaden i Australien kan vara antingen välkomnande eller tuff. Det som avgör om det kommer vara lätt för dig att hitta arbete i landet är: din utbildning, dina erfarenheter, hurdan arbete du söker och i vilken bransch samt hur den lokala konjunkturen ser ut. (Liljeqvist 2013, 135)

Här gäller lite samma sak som gäller i Finland, det går lättare att hitta ett arbete som är välbetalt och trevligt om man har relevanta erfarenheter och en relevant utbildning. Dock finns det en tendens hos arbetsgivarna i Australien att mera se på erfarenheter, om man arbetat inom samma eller liknande arbete tidigare så blir det lättare att få anställning. (Liljeqvist 2013, 135)

Enligt Liljeqvist, 2013, så är det vanligt att australier byter jobb oftare än vi i Norden, man arbetar på en arbetsplats, i genomsnitt, i 2-3 år. Samt så börjar man arbeta rätt så snabbt efter att man varit på arbetsintervju och fått jobbet. Man förväntas börja arbetet inom några veckor. Detta kan göra att det blir svårt att söka arbete i Australien om man befinner sig i Finland. Vad som gäller uppsägningstiden i Australien så är den vanligen lika lång som din löncykel, alltså om man får lön varje månad så är uppsägningstiden en månad.

4.1 Lönenivån i Australien

Lönenivån i Australien har länge hör till en av de högsta i världen. Det hela fick sin början under första halvan av 1900-talet då det fanns en brist på arbetskraft som hade europeiskt ursprung. Detta gjorde att det bildades en stark fackföreningsrörelse i landet, som lyckades höja lönerna samt förbättra arbetsförhållandena. Trots detta är det rätt ovanligt att folk hör till ett fackförbund i Australien, men räknar med att ungefär 18 procent av anställda är medlemmar. (Landguiden; Liljeqvist 2013, 135)

Trots att lönenivån i Australien är hög så kan lönen ändå skilja mycket mellan olika branscher, men år 2013 så var minimilönen ungefär 16 AUD i timmen. Om man sedan har rätt utbildning och erfarenheter inom området så kan man hitta arbete med betydligt högre lön. Är man intresserad av att se vad olika branscher har

för löner i Australien så kan man gå in på hemsidor som t.ex. *stage.content.mycareer.com.au*, här kan man sedan välja bransch och t.ex. har marknadsförare en medellön på ungefär 86 000 AUD/år (ungefär 58 000 €). (Liljeqvist 2013, 135; MyCareer)

4.2 Arbetslöshet

Under den senaste tiden har arbetslösheten i Australien varit något lägre än vad den är i Finland. Om man t.ex. ser på de publikationer som kom ut för juli 2015 så låg den relativa arbetslösheten i Finland på 8,4 procent, medan den i Australien låg på 6,3 procent. Då hade arbetslösheten i Australien stigit från 6,1 procent i juni, dock beror det på säsonsbyte så man ansåg att arbetslösheten var oförändrad. (Australian Bureau of Statistics; Statistikcentralen)

Mellan åren 1978 till 2015 så har medeltalet för arbetslösheten legat på 6,9 procent. När arbetslösheten var som högst låg den på 10,9 procent och detta var i december 1992. Som lägst har arbetslösheten varit 4 procent, detta var i februari 2009. (Husna, R. 2015)

Enligt en undersökning som Australian Institute of Health and Welfare (AIHW) har gjort så finns det flera ungdomar som finner det svårt att hitta arbete i Australien, detta trots att ungdomarna i dagens läge är välutbildade. Arbetslösheten bland ungdomar har stigit från 8,8 procent år 2008 till 13,3 procent år 2014. Samtidigt finns det en trend att ungdomar studerar längre och tre av tio kombinerar studier med arbete. Bland australier i åldern 15-24 är det fyra av fem som på heltid studerar, arbetar eller praktiserar. (Medhora, S. 2015)

4.3 Visum

Då man inte är australisk medborgare måste man ha ett visum för att få vistas i Australien. Det finns olika typer av visum: turistvisum, affärsvisum, studentvisum, immigration och arbetsvisum (som jag kommer fokusera på). Alla dessa visum har olika långa giltighetsperioder, t.ex. turistvisumet är 90 dagar, samt så kan det finnas begränsningar på hur många gånger man får resa in och ut från landet under denna period. Bara för att man har ett visum så betyder det inte att du fritt

får studera eller arbeta i Australien, man får t.ex. inte arbeta om man endast har ett turistvisum. Visumen har skilda regler, beroende på vilken typ, vad man har rätt att göra i landet, så det är viktigt att man skaffar rätt visum. Om man bryter mot visumets regler, t.ex. stannar fast visumets giltighetstid gått ut, så kan man bli utvisad från Australien och framtida visumansökningar nekas. Man får inte glömma passet i samband med visumet. Passet skall vara giltigt i minst sex månader efter din sista dag i Australien. Detta gäller speciellt om man reser hem via Asien, där finns det länder som inte kanske släpper dig vidare om ditt pass har en giltighetstid som är mindre än sex månader. Om man redan gjort fått visumet beviljat och märker att man måste förnya passet så meddelar man nya passets nummer till australiska migrationsverket, så kan de länka det nya numret till visumet. En annan sak som är viktigt i samband med visum och visumansökan är att namnet blir rätt stavat, eftersom de inte har å, ä eller ö i det engelska alfabetet så skall man komma ihåg att ändra dessa bokstäver. Om man t.ex. heter Nordström så skall man skriva det som Nordstroem på visumansökan, alltså blir å=aa, ä=ae och ö=oe. (Nordström 2000, 11-12; Liljeqvist 2013, 3, 5)

Eftersom detta lärdomsprov handlar om arbete i Australien så kommer jag att fokusera på visum som ger en rätt att arbeta i Australien. Man kan söka om arbetsvisum som antingen är tillfälliga eller permanenta. Om man söker ett permanent visum skall man komma ihåg att man kan förlora sitt permanenta uppehållstillstånd om man flyttar tillbaka till Finland för en längre tid. Samt så skall man ansöka om ett "Resident Return Visa" efter fem år, som ersätter det permanenta visumet och gör det möjligt att resa mellan Australien och Finland. Man kan ansöka om dessa visum hos t.ex. Department of Immigration and Border Protection. (Liljeqvist 2013, 7-8)

Som tidigare skrivet så finns det både tillfälliga och permanenta arbetsvisum, men jag har valt att endast fokusera på de tillfälliga arbetsvisumen eftersom jag känner att de kanske är de vanligaste som vi finländare använder oss av.

4.3.1 Working holiday (visumklass 417)

Working holiday (visumklass 417) är egentligen ett turistvisum, men ger dig rätten att arbeta. Dessa visum är ämnade för backpackers och har en 12 månaders giltighetstid. Orsaken bakom detta visum är att man vill ge unga resenärer en möjlighet att arbeta och förtjäna extra och på så sätt få dem att stanna längre i Australien. För att bli beviljad ett Working Holiday visum så skall man vara mellan 18 och 31 år gammal vid ansökan och man får inte befinna sig i Australien då man söker eller blir beviljad visumet. Då man blivit beviljad visum har man ett år på sig att resa till Australien innan det förfaller. Giltighetstiden börjar räknas från den första dagen som du reser in i landet med visumet. Detta är även ett visum som ger dig rätten att resa in och ut från landet obegränsat. Man kan arbeta i 12 månader om man vill, men man måste inte, dock är det viktigt att komma ihåg att man efter sex månader måste byta arbetsgivare. Man får alltså inte jobba för en och samma arbetsgivare i mera än sex månader. Det är även möjligt att studera i fyra månader (17 veckor) med detta visum. För att bli beviljad detta visum så skall man uppfylla *character*, *health* och *financial requirements*, alltså skall man bevisa att man är en hederlig människa (man kan bli ombedd att skicka utdrag från polisregistren), att man är frisk samt att man har tillräckligt med finansiella medel (för 12 månaders vistelse rekommenderas åtminstone 5 000 AUD + flygbiljett hem eller pengar till en) för att klara första tiden i landet och så att man kan åka hem ifall man måste. Om man vill förlänga detta visum kan man ansöka om ett andra Working Holiday visum, då skall man vara i Australien då det beviljas om man varit där då man ansökt och utanför Australien då det beviljas om man var utanför då man ansökte. (Liljeqvist 2013, 14-16; Department of Immigration and Border Protection)

4.3.2 Temporary Work (Skilled) visa (arbetsvisum 457)

Temporary Work visa är ett tillfälliga arbetsvisum som man kan få beviljat för upp till fyra år och det ger dig rätten att arbeta för en godkänd arbetsgivare. Visumet används vanligen då företag vill expandera och sänder personal till Australien för att starta upp verksamheten, samt så använder australiska företag sig av detta visum då de vill använda sig av specialiserad arbetskraft utomlands ifrån. För att

bli beviljad ett 457 visum så skall företaget först ansöka om att bli en ”sponsor”, vilket gör det möjligt för dem att anställa utlänningar. Här skall sponsorn göra klart vad arbetsuppgifterna är samt att de inte hittat kvalificerad australisk arbetskraft och de skall namnge dig som en kandidat för tjänsten. I samband med detta skall du och arbetsgivaren ge en ”jobbkod” åt ditt yrke. Australiska regeringen har en lista med yrken där de uppmuntrar arbetskrafts invandring och ditt yrke skall finnas med på den listan. Australien vill förhindra lönedumpning så de har sagt att man skall få minst 53 900 AUD (2013) i årslön och minsta marknadsvillkoren för arbetet (ledighet, lön och andra förmåner). Om man har familj så kan man inkludera familjemedlemmarna i visumansökan och på så vis kan de också flytta till Australien för att jobba eller studera. Kom ihåg att det krävs att både arbetsgivaren och du själv (arbetstagaren) ansöker om visumet. Samt så skall man komma ihåg att det är ett tillfälligt visum, detta betyder att om du blir utan sponsor och inte hittar någon annan så måste man kanske lämna Australien. (Liljegvist 2013, 17-18; Reuvid 2009, 238; Department of Immigration and Border Protection)

4.3.3 Temporary Graduate Visa (visumklass 485)

Temporary Graduate Visa är ett visum som man kan söka då man läst en utbildning i Australien och man sedan vill stanna i Australien för att arbeta eller hitta ett annat långsiktigt visum. Visumet har en giltighetstid på 18 månader. Om man tagit examen i Australien inom något yrke i som de försöker få mera utländsk arbetskraft (SOL – skilled occupation list)) inom så har man goda chanser att få visum 485 beviljat. Andra krav för att söka visumet är: man är i Australien och har ett giltigt visum, är under 50 år gammal, har studerat i två år i Australien samt att man uppfyller de engelska språkraven. (Liljegvist 2013, 28; Department of Immigration and Border Protection)

4.3.4 Skilled – Nominated or Sponsored visa (visumklass 489)

Detta är ett bra visum för dig som vill flytta till Australien och arbeta på glesbygden. Dock är detta visum svårare och krångligare att få än ett Working Holiday eller Arbetsvisum 457, med det är värt att veta att det finns. (Liljegvist 2013, 28)

5 BESKATTNING

Följande kapitel handlar om praktiska saker som man behöver för att arbeta i Australien samt saker och papper som kan vara bra att ha, t.ex. ID-kort. Man kan även läsa om hur man skall gå till väga då man skall deklarerat i Australien.

5.1 Tax File Number

Precis som i Finland så skall man betala skatt på det man förtjänar i Australien. För att man skall kunna göra detta så måste man först kunna identifiera sig hos Australiens skatteverk ATO (Australian Tax Office). Detta gör man genom att ansöka om ett ”Tax File Number” (TFN), som blir ditt ID-nummer vad gäller skattefrågor. Din TFN nummer består av nio siffror och är unik för dig. Man skall alltid komma ihåg att meddela numret till arbetsgivaren så att de kan betala in skatt på rätt konto.

Det går enkelt att skaffa TFN nummer gratis via nätet på ATO:s hemsida, efter att man lämnat in ansökan så tar det 1-2 veckor innan du får det. Så det en bra idé att ansöka om numret direkt då du anlant till Australien eller från att du fått arbete, för om man inte har TFN nummer så betalar man högre skatt. Kom ihåg att detta nummer är ditt sätt att identifiera dig i skattefrågor, så var försiktig med vem du ger det åt. (Liljeqvist 2013, 149; Australian Tax Office)

5.2 Skattesatser

Skattesatsen i Australien är precis som i Finland progressiv, vilket betyder att desto högre inkomster du har desto mera skatt betalar du. De har även olika skattesatser beroende på om du är bofast i Australien eller bofast utomlands. (Liljeqvist 2013, 151-152)

Om man är bofast i Australien så kallas det för ”resident for tax purposes” och då är alla inkomster under 18 200 AUD skattefria. Den högsta marginals-katten som man kan hamna betala är 45 procent (45 c i Figur 1), då skall man ha årsinkomster som överstiger 180 000 AUD. Förutom marginals-katten så skall australiska medborgare även betala en s.k. ”Medicare” (avgift för sjukvårdskostnader) som är

2015-2016 är 2 procent samt så skall de som har en årsinkomst på över 180 000 AUD betala en s.k. ”Temporary Budget Repair Levy”, som är en avgift på 2 procent av skattepliktiga inkomster över 180 000 AUD (denna avgift gäller för inkomståren 2015-2016 samt 2016-2017 och är en del av den statliga budgeten). (Liljeqvist 2013, 151; Australian Tax Office)

Tax rates 2015–16	
The following rates for 2015–16 apply from 1 July 2015.	
Taxable income	Tax on this income
0 – \$18,200	Nil
\$18,201 – \$37,000	19c for each \$1 over \$18,200
\$37,001 – \$80,000	\$3,572 plus 32.5c for each \$1 over \$37,000
\$80,001 – \$180,000	\$17,547 plus 37c for each \$1 over \$80,000
\$180,001 and over	\$54,547 plus 45c for each \$1 over \$180,000

Figur 1. Tabell om inkomstskatt för bofasta i Australien.

Då man är bofast utomlands så gäller lite andra skattesatser. Om man har årsinkomster som är under 80 000 AUD så betalar man 32,5 procent (32,5 c i Figur 2) skatt. Skatten höjs sedan gradvis beroende på årsinkomster, men den kan som högst bli 45 procent. Personer som är bofasta utomlands behöver inte betala Medicare avgiften dock skall de som förtjänar över 180 000 AUD årligen betala samma ”Temporary Budget Repair Levy” på 2 procent, som de som är bofasta i Australien gör.

Tax rates 2015–16	
The following rates for 2015–16 apply from 1 July 2015.	
Taxable income	Tax on this income
0 – \$80,000	32.5c for each \$1
\$80,001 – \$180,000	\$26,000 plus 37c for each \$1 over \$80,000
\$180,001 and over	\$63,000 plus 45c for each \$1 over \$180,000

Figur 2. Tabell om inkomstskatt för bofasta utlänningar.

Mervärdesskatten i Australien är 10 procent och heter Goods and Services Tax (G.S.T.). De har 10 procents mervärdesskatt på de flesta varor, tjänster samt andra varor som säljs och konsumeras i Australien. Förutom G.S.T. så finns det även Wine Equalisation Tax (WET), som är en skatt man sätter på vin som konsumeras i landet. WET var år 2013 14,5 procent. (Australian Taxation Office; Liljeqvist 2013, 132)

5.3 Pension

Pension eller Superannuation som det heter i Australien är någonting som man har rätt till om man förtjänar 450 AUD (före skatt) eller mera för en kalender månad samt att du antingen är 18 år och äldre, eller om man är under 18 år och arbetar mer än trettio timmar i veckan. Det spelar ingen roll om man arbetar deltid eller heltid. Superannuation eller Super, som man vanligen pratar om, betalar arbetsgivaren in på en för dig valfri pensionsfond. (Australian Tax Office; Liljeqvist 2013, 152)

För dem som endast arbetar i Australien för en viss period så finns det möjlighet att ta ut dina pensionspengar i förtid innan du åker hem till Finland. Då man väljer

att ta ut sina pensionspengar i förtid så kallas det för ”Departing Australia Superannuation Payment eller DASP. Det enklaste sättet att få pensionspengarna utbetalade är att göra en gratis ansökan om detta till ATO via deras hemsida. Man kan ansöka om att få sin super utbetalad om man: varit i Australien med ett giltigt tillfälligt arbetsvisum (gäller inte för visumklasserna 405 och 410), har fått pensionspengar inbetalda på en pensionsfond samt om man har lämnat Australien eftersom visumets giltighetstid gått ut eller blivit uppsagt. (Liljeqvist 2013, 152; Australian Tax Office)

5.4 Bankkonto

Vill man öppna ett bankkonto i Australien så finns det fyra större banker och flera mindre. De fyra största bankerna är Westpac, ANZ Bank, NAB (National Australian Bank) och Commonwealth Bank. Det finns, lika som i Finland, olika typer av konton hos bankerna. Det som kanske är att rekommendera om man tänkt skaffa ett bankkonto i Australien är att man skaffar antingen ett ”checking account” eller ett ”transaction account”. Dessa konton har låg ränta och de flesta har ett sådant konto för att man kan få lönen inbetald på dessa samt så kan man göra betalningar från dessa konton. Då man använder sig av dessa konton så får man ofta också ett bankkort (ATM card), som är kopplat till ditt bankkonto. Med ATM (Automatic Teller Machines) kortet så kan man gratis ta ut pengar från någon av bankens egna, där du har ditt konto, ATM-automater. Medan det kostar några AUD om man tar ut pengar från en konkurrerande banks ATM-automat. (Liljeqvist 2013, 179-181)

Då man skaffar t.ex. ett ”checking account” så kommer man att få följande uppgifter: ditt kontonummer som består av nio siffror, man skall inte förväxla detta nummer med sin kundnummer hos banken. Man får även bankens BSB-nummer (Bank State Branch Number), som består av sex siffror och identifierar din australiska bank och man skall uppge BSB-numret åt arbetsgivaren i samband med ditt bankkontonummer. För utan BDB-numret kan arbetsgivaren inte betala in lönen på ditt konto. Om man tänkt överföra pengar till t.ex. sin bank i Finland så behöver du även SWIFT eller BIC-koden, så fråga efter den hos din australiska bank. (Liljeqvist 2013, 181-182)

Om man vill flytta pengar från Finland till Australien kan man använda sig av ”telegraph transfer”, detta kostar dock antingen 20 AUD eller 30 AUD beroende på typen av överföring. (Suncorp Bank)

5.5 ID-kort

Om man tänkt flytta till Australien för en längre tid så kan det vara bra att skaffa någon typ av australisk identitetshandling. På denna handling skall det stå ditt namn och din hemadress, detta eftersom man i Australien inte använder sig av personnummer. För att legitimera sig i t.ex. banker så visar man sitt fulla namn och sin hemadress, så det underlättar betydligt om man har ett australiskt ID-kort. För att ansöka om ett ID-kort kan man gå in på australia.gov.au och söka efter ”Proof of age card”, som är ett ID-kort för personer över 18 år. (Liljeqvist 2013, 128; Australian Government)

5.6 Deklaration

Då man skall deklarerera för den skatt man betalat under den tid man arbetat i Australien så finns det lite olika sätt för hur man kan gå tillväga. Första alternativet är att deklarerera efter 30 juni (skatteåret pågår från 1 juli till 30 juni), detta kan man göra via online från sitt hemland. Om man väljer detta alternativ skall man komma ihåg att deklARATIONEN skall lämnas in före den 31 oktober. Det snabbaste och enklaste sättet att deklarerera är att göra det genom deras online tjänst ”myTax”, inloggning sker med koderna till myGov kontot som skall vara kopplat till ATO. Man kan skapa ett myGov konto via my.gov.au. (Australian Tax Office; Reuvid 2009, 240)

Andra alternativet är att deklarerera i förtid, detta är rekommenderat för de som lämnar Australien innan 30 juni och som inte kommer tillbaka till landet. Om man väljer denna metod så skall deklARATIONEN göras i pappersformat och det tar längre tid. ATO godkänner endast denna metod om man är en utlänning som lämnar Australien permanent, om man är en s.k. ”resident for tax purposes” och man lämnar landet samt att man inte längre har en inkomstkälla med grunden i Australien. Om man fyller dessa krav så kommer skall man göra följande för att genomföra dekla-

rationen: ha en kopia av ”Individual tax return instructions” (finns på ATO:s hemsida), en sammanfattning av dina löner från alla dina arbetsgivare samt andra inkomster du haft i Australien (här duger inte lönespecifikationer), ta kontakt med ATO och diskutera deklARATIONEN (man behöver sin TFN nummer), sedan är det att slutföra deklARATIONEN och markera de relevanta året med tjock text (t.ex. om man använder instruktionerna för 2015 för deklARATIONEN inkomst 2015-16, skall man stryka över 2015 och markera **2016**). DeklARATIONEN skall postas till ATO, adressen finns på hemsidan. Tidiga deklARATIONER tar ungefär femtio dagar att behandlas och man får ett beslut skickat med posten till den adress man skrivit på deklARATIONEN. (Australian Tax Office)

6 TÄNKVÄRT VID ARBETSSÖKNING

Det finns mycket man skall tänka på då man söker arbete. Man skall skriva CV och arbetsansökan samt förbereda sig för intervju, om man har turen att komma så långt. Man kanske har en uppfattning om hur dessa saker sköts i Finland, men de ser lite annorlunda då man åker till Australien. Om man är osäker på hur man skall gå tillväga med dessa saker så har Kristy Bishop skrivit några bra artiklar för Aduzuna (arbetsförmedling) om hur man i dagens läge söker arbete på rätt sätt, där hittar man även vilka nätverk som lönar sig och vad man skall tänka på innan och efter en intervju.

6.1 Curriculum Vitae – CV

Man kanske har en CV som man skrivit för den finska arbetsmarknaden, men då man söker arbete i Australien så ser en CV lite annorlunda än den i Finland. Det finns tre saker som man skall tänka på då man skriver sin australiska CV: man ska fånga läsaren, kommunicera effektivt och sälja sig själv. I principen är de två första punkterna en utgångspunkt för att man skall kunna sälja sig själv, det handlar om design och längden på din CV. (Bishop, K. 2015)

För att fånga läsaren skall man tänka på layouten, texten får gärna vara skriven i en helt vanligt font, t.ex. Arial, och man skall inte använda för stor eller för liten fontstorlek, t.ex. storlek 11 eller 12 är passlig. Kom även ihåg att använda ett bra radavstånd samt gruppera saker i tydliga stycken och använd gärna lite större textstorlek för rubrikerna. Huvudsaken med layouten är att man skall hålla det enkelt, man skall t.ex. inte blanda olika fonter. Den lämpliga längden för en CV är två sidor, om man inte arbetat så länge, annars kan CV:n nog vara tre till fem sidor. (Bishop, K. 2015; Southam, K. 2015)

Då man vill kommunicera effektivt via en CV så handlar det om att man endast använder sig av relevant fakta om sig själv. Om man har några specifika färdigheter så skall man framhäva dem på ett sådant sätt att läsaren reagerar positivt, man kan t.ex. använda sig av nyckelord. Det finns olika sätt som man kan framhäva sina färdigheter på, ett av de populäraste sätten att göra detta är att använda

sig av listor i punktformat där man har fyra till sex punkter. Det ger läsaren en snabb överblick. Var noga med hur du formulerar dig, så att punkten faktiskt säger någonting om dig. Exemplet som Southam har skrivit är bra och ser ut som följande: t.ex. istället för att använda sig av ”Excellent Communication Skills” så kan man säga ”Excellent written and verbal communication skills aquired via study and customer service work”. (Bishop, K. 2015; Southam, K. 2015)

När det handlar om att sälja sig själv och sina färdigheter så skall man hellre fokusera på vad man åstadkommit än vad man haft för ansvar. Detta eftersom alla arbeten har ansvar, men om man nämner någonting som man åstadkommit inom arbetet så kan man imponera på läsaren. Här kan man skriva om t.ex. tre saker som man åstadkommit per arbetsplats. Man kan även lista sådana saker som man gjort, men inte fått betalt för, om man vill ha exempel så har Southam skrivit några bra exempel på CareerOnes hemsida. (Bishop, K. 2015; Southam, K. 2015)

När man har tänkt på dessa tre punkter så kan man börja skriva sin CV och då finns det vissa huvudrubriker som man skall ha med, dessa är: personlig information, utbildning, arbetshistorik, medlemskap i samband med arbete, intressen och hobbyn (frivilligt) och referenser. Det finns lite olika modeller i vilken ordning man skall sätta dess rubriker, så man kan se vilken ordning man vill använda sig av. (Migration News Australia; Travellers Contact Point)

Punkter man skall ta upp under personlig information är: namn, adress, telefonnummer, e-post adress (använd inte någon adress med löjligt namn), nationalitet (viktigt) och vilka språk man pratar, enligt lagen så måste man inte skriva ut sitt födelsedatum eller civil status. Man kan, om man vill, skriva om hobbyn och intressen samt om sina färdigheter under denna rubrik. (Migration News Australia; Southam, K. 2015)

Då man skriver om sin utbildning så skall man börja med den högsta utbildningen som man gått. Man skall skriva kort och koncist, eftersom australiska arbetsgivare värderar erfarenhet, färdigheter och attityd högre än utbildning. (Southam, K. 2015; Travellers Contact Point)

Under rubriken arbetshistorik så skall man skriva om de arbeten man haft, man börjar med det senaste och går sedan kronologiskt bakåt (inte längre än tio år tillbaka). Skriv ut datum för arbetstiden, månad och år, företagets namn, vilken position du hade inom företaget och vilka ansvar du hade. Försök även göra listan personlig, berätta kort om vad man uppnått inom företaget. (Migration News Australia; Travellers Contact Point)

Vad gäller referenser så behöver man inte skriva ut dem direkt, man kan använda sig av meningen: "References available upon request". Om man väljer att skriva ut sina referenser så skall man inkludera namn och telefonnummer, inte mobil, samt så kan man skriva meningen: "Written references available upon request". (Southam, K. 2015; Travellers Contact Point)

6.2 Arbetsansökan

Det kan vara svårt att skriva en bra arbetsansökan. Man kan ha en CV som är hur bra som helst, men om man inte kan skriva en bra arbetsansökan så har man inte så stor nytta av CV:n. Idén med en arbetsansökan är att ge arbetsgivaren en snabb introduktion av dig själv, relevanta färdigheter, tidigare erfarenheter, dina styrkor samt varför du söker arbetet. Det viktigaste att komma ihåg är att man aldrig skall återanvända en arbetsansökan, den skall vara skraddarsydd för varje tjänst som du söker. En annan viktig sak är att skriva rätt persons namn på ansökan och att få det framfört till rätt person, skriv inte "To whom it may concern" för det visar inte intresse för tjänsten. Är man osäker till vem man skall skicka arbetsansökan så kan man alltid ta reda på genom att ringa till företaget. (Bishop, K. 2015; Information Planet Australia)

Man skall dela in sin arbetsansökan i stycken, precis som i Finland. I det första stycket skall man skriva sitt namn samt vilken position inom företag man söker. I de följande styckena skall man beskriva vad man har att erbjuda företaget samt sina färdigheter och erfarenheter. Upprepa inte det du skrivit i din CV utan omformulera det och försök att alltid understöda ett påstående med bevis. I den sista paragrafen skall du skriva varför just du skulle passa för arbetet, tacka även läsaren för att de tagit tid att läsa din ansökan samt uttryck att du gärna skulle arbeta

för företaget och varför. Kom även ihåg att en arbetsansökan skall bara vara en sida lång. (Bishop, K. 2015; Information Planet Australia)

6.3 Arbetsintervju

Då det kommer till arbetsintervjuer så har det ingen skillnad hur många gånger man gått på dem, man kan aldrig förbereda sig för mycket. Om man en gång satt ner tid på sin arbetsansökan och kommit vidare till intervju stadiet så skall man inte göra det misstaget att man inte förbereder sig för intervjun. En bra början för förberedande är att man gör en lite undersökning, vad vet du egentligen om företaget/organisationen? Det är alltid bra att skaffa sig en helhets bild av företaget och dess historia. Då man gör detta så kommer man nästan säkert att hitta företagets värdering och deras arbetskultur, dessa är även faktorer som kan hjälpa dig att ta reda på om arbetet skulle passa dig. Om du får möjligheten att fråga nuvarande eller gamla anställda så skall du ta chansen, de kan ge värdefull information som kan hjälpa dig då de frågar den typiska frågan: ”varför är du intresserad av tjänsten?”. (Bishop, K. 2015)

Som tidigare skrivet så kan man aldrig förbereda sig för mycket för en arbetsintervju, det är bra om man funderar ut svar på alla möjliga typer av frågor och att man har exempel från tidigare erfarenheter klara. Försök att hålla svaren kort och koncist samt så kan det vara bra att muntligt öva på svaren hemma. (Bishop, K. 2015)

6.4 Arbetsförmedling

Det finns flera bra internetsidor där man kan söka arbete i Australien och jag har tänkt skriva lite mera om några av de större nätsidor där man kan hitta arbetsannonser. Man kan även försöka använda sig av finländska mol.fi, men man hittar flera arbetsmöjligheter om man väljer att använda sig av någon australisk arbetsförmedling.

SEEK (seek.com.au) är Australiens största arbetsförmedlingssajt och har funnits i sjutton år. SEEK är grundat av en grupp med diverse företag som finns belägna i bl.a. Australien, Nya Zeeland, Brasilien, Thailand, Hong Kong och Singapore.

Eftersom de finns i flera länder så ger detta dem en möjlighet att ha en bred portfolio med arbetsmöjligheter, utbildningsmöjligheter och volontärarbete. På deras sidor kan man hitta över tre miljoner arbetsmöjligheter och de har över hundra miljoner användare. På SEEK:s internetsidor kan man även hitta tips och råd för hur man t.ex. skall skriva en bra CV, hur man förbereder sig för en arbetsintervju, m.m. (SEEK)

Jobactive (jobsearch.gov.au) är Australiens officiella arbetsförmedling, som drivs av staten. Genom dem kan man hitta arbeten på mer än 1 700 orter omkring i Australien. Användningen av jobactive är gratis samt så kan man använda sig av deras hjälpverktyg: Job Seeker Dashboard och Job Matching section. (JobSearch)

Adzuna (adzuna.com.au) grundades av Andrew Hunter och Doug Monro år 2010 och år 2011 kom sidan upp på nätet för att två år senare komma till Australien. Idag har de ett kontor i Australien, som man hittar i Sydney. Från att Adzuna kom till Australien så har två andra australiska arbetsförmedlingar anslutit sig till dem, dessa är MyCareer (mycareer.com.au) och jobs.com.au, så om man använder sig av deras webbadresser kommer man automatiskt att skickad vidare till Adzuna. Adzuna har även en väldigt bra blogg där man kan läsa tips och tricks för hur man skall söka arbete, hur man skriver en bra CV och arbetsansökan, m.m. (Adzuna)

Utöver dessa sidor så finns det några mindre, som man kan använda sig av om man t.ex. åker på en backpacker resa till Australien. Några av dessa sidor är: Backpackersjobs, Backpacker Job Board, Jobs 4 Travellers och Work Stay Australia. (Liljeqvist 2013, 138; Backpackersjobs; Backpacker Job Board; Jobs 4 Travellers; Work Stay Australia)

7 BOSTAD

Vare sig man åker till Australien för att turista eller för att arbeta så behöver man någonstans att bo. I detta kapitel så kommer jag berätta om hur man hittar korttidsboende, som kan vara ett alternativ för dem med t.ex. Working Holiday visum, och hur man hittar långtidsboende, som passar för dem som tänkt stanna på samma plats en längre tid. (Liljeqvist 2013, 103)

7.1 Korttidsboende

Om man väljer korttidsboende så finns det huvudsakligen två alternativ som man kan välja mellan: hotell eller vandrarhem. I det stora hela fungerar de på liknande vis och man kan för det mesta göra bokningar via nätet, om man har ett kreditkort. Det man skall komma ihåg, oberoende om man bokar rum på hotell eller vandrarhem, är att skriva upp sin bokningsnummer och helst skriva ut en kopia av bokningen. På detta vis går det lättare att identifiera sig då man anländer till t.ex. hotellet. En annan sak som kan vara bra att göra är att skriva upp hotellets adress och tillgång till karta, t.ex. Google Maps, så att man hittar till sitt boende. (Liljeqvist 2013, 103)

7.1.1 Hotell

Hotell är för det mesta mera kostsamt än vandrarhem, men man bor oftast bekvämare och det känns ju alltid lite lyxigare att bo på hotell. Trots att hotell är bekvämare så är det kanske inte den bästa ekonomiska lösningen i längden, men det är att rekommendera att man bokar hotell för de första nätterna som man är i Australien. Eftersom man oftast har jetlag de första dagarna efter ankomst till Australien och då är det kanske skönare att bo i ett rum ensam.

I dagens läge går det lätt att boka hotell via nätet och där kan man välja om man bokar via hotellets egna nätsidor, via resebyråer eller prisjämförelsesajter. Orsaken till att man kan hitta olika priser för samma rum på olika nätsidor är att hotellet vanligen delar in sina rum i grupper och sedan sätter olika priser beroende på vilken försäljningskanal som används. På detta vis behöver de inte sänka priserna

på hotellets egna nätsidor. Så om man har tur så kan man hitta ett hotellrum för samma prisklass som det kostar att bo på vandrarhem. (Liljeqvist 2013, 103)

Några nätsidor som har ett bra utbud av hotell i Australien är;

- **Booking.com**, som hör till koncernen Priceline Group. De erbjuder ett stort utbud av hotell i alla olika prisklasser. I Australien har de kontor i Melbourne och Sydney. (Booking.com)
- **HotelsCombined** hör till de största jämförelsesajterna. De har tillgång till priser och rum från bl.a. Booking.com, Hotels.com, Expedia m.m. (HotelsCombined)
- **Wotif**, är en australisk bokningsnätsida där man kan boka hotell, flyg samt hyra bil. De har nätsidor för Australien och Nya Zeeland. Wotif har även en tjänst som heter Mystery Hotels och går ut på att man först efter boking får veta på vilket hotell man skall bo, om man har tur så kan man få rum på ett lyxhotell till billigt pris. (Wotif)

7.1.2 Vandrarhem

Om man endast är en kort tid på ett ställe så är vandrarhem ett av de förmånligaste alternativen. Då man bor på vandrarhem så bor man oftast i sovsalar med fyra till tolv sängar (våningssängar), som har gemensam toalett och dusch i korridoren. Är man villig att spendera mera så kan man även bo i ett enkelrum eller familjerum, dessa har egna toaletter. Bor man i en sovsal med färre sängar så är priset högre än i en sovsal med flera sängar. Man kan välja om man vill bo i sovsalar som endast är för kvinnor eller sovsalar där det bor både män och kvinnor. (Liljeqvist 2013, 105)

Genom att bo på ett vandrarhem så kommer man träffa människor från olika delar av landet och kanske världen. Det brukar även ordnas sociala aktiviteter för dem som bor där en längre tid samt så har de för det mesta anslagstavlor med tips om lediga arbeten, resor och resedestinationer. Personalen på vandrarhemmen kan för det mesta hjälpa om man undrar någonting. De australiska vandrarhemmen är väl-

utvecklade och håller en hög standard, detta eftersom det råder hög konkurrens. (Liljeqvist 2013, 105)

Precis som med hotell så går det att boka boende på vandrarhem via nätet. Några nätsidor där man kan hitta rum på vandrarhem är HostelBookers.com, HostelWorld.com, nomadsworld.com, vipbackpackers.com och yha.com.au. De tre sistnämnda är vandrarhemkedjor där man i samband med boende hos dem kan få specialerbjudande på bl.a. boende, långfärdsbussar. (Liljeqvist 2013, 105-106)

7.2 Långtidsboende

Om man tänkt stanna på samma ställe en längre tid så är det en bra idé att hyra ett rum eller en lägenhet. Boendekostnaderna i Australien är relativt höga så det är vanligt att man bor tillsammans med andra i en lägenhet eller i ett hus. Bostadsmarknaden i Australien liknar lite den vi har i Finland, det är ofta privatpersoner som äger lägenheterna och de har köpt dem som en investering. Ägarna använder sig vanligen av en agent eller en mäklare för att hyra ut lägenheten. Fastighetsmarknaden i Australien är fri, vilket betyder att ägaren själv får bestämma priset. Dock följer priserna vanligen marknaden. Det som är viktigt att komma ihåg när man söker en lägenhet eller rum att hyra är att de vanligen i annonsen anger veckohyra och inte månadshyra. Betyder att man skall ta veckohyran gånger ungefär fyra för att få fram månadshyran. (Liljeqvist 2013, 108-109)

Det är rätt vanligt och ofta rätt så lätt att hitta boende i ett kollektiv. Man kan hitta annonser på anslagstavlor i t.ex. vandrarhem. Genom att gå på i ett kollektiv så kan man få ner boendekostnaderna samt så lär man även känna andra människor som kan hjälpa dig att snabbare komma in i vardagen i Australien. Fast man kanske till först lockas till kollektiv av att boendekostnaderna är lägre så skall man nog tänka igenom saken innan man svarar ja på en annons. Gå alltid inspektioner innan, känn även efter om du tycker att du skulle trivas med dem som bor där och tycker du att du kan lita på dem. (Liljeqvist 2013, 110-111)

7.2.1 Bostadstyper

Det kanske inte alltid är så lätt att förstå de australiska bostadsannonserna, eftersom de använder några uttryck som vi inte är vana med här i Finland. Till följande så kommer jag skriva om några ord och uttryck som kan vara bra att känna till då man läser bostadsannonser.

- **House.** Detta är ett envåningshus som har trädgård eller gräsmatta på både fram- och baksidan.
- **Duplex eller Triplex.** Dessa hus är ofta nybyggda och på en tomt kan det finnas antingen två eller tre kompakta hus.
- **Terrace.** Ett s.k. terrace house är ofta byggt i slutet av 1800-talet och man hittar dem i större städers förorter. De är kedjehus i två eller tre våningar som är ihop byggt med grannens hus.
- **Unit.** Är en lägenhet i ett flerfamiljshus, kan vara en skyskrapa eller ett lägre lägenhetskomplex (s.k. apartment complex).
- **Town House.** Parhus som för det mesta är belägna ute i de nyare delarna av förorterna.

(Liljeqvist 2013, 111)

7.2.2 Hitta en bostad som man kan hyra

Man kan hitta annonser om lediga lägenheter eller hus som är till uthyrning i morgontidningens bostadsbilagor eller via någon större bostadssajt, t.ex. gumtree.com.au eller rent.com.au. (Gumtree; rent.com.au; Liljeqvist 2013, 111)

7.2.3 Bostadvisning

Det är bra om man känner till begreppet open house (öppet hus), detta betyder att vem som helst, som är intresserad, får komma och se på lägenheten eller huset som skall hyras ut. För det mesta får man trettio minuter på sig att bestämma sig om man vill lämna in en ansökan för hyrning fastigheten. Det är ägarens agent eller mäklare som håller visningen och det är vanligt att han eller hon pratar en stund med dig för att se om du är seriöst intresserad eller inte. Om du är intresse-

rad av fastigheten så kan man lämna in ett ansöknings formulär åt agenten eller mäklaren, som efter några dagar kontaktar dig för att berätta om hyresvärden valt dig som hyresvärd eller inte. (Liljeqvist 2013, 112)

7.2.4 Hyreskontrakt

Hyran fungerar liknanden som i Finland att hyrans bestäms fritt mellan hyresvärden och hyresgästen i hyreskontraktet. Längden på hyreskontrakt i Australien är vanligen sex till tolv månader långa. Om man är villig att skriva under ett längre hyreskontrakt så blir man mer intressant för hyresvärden, eftersom man blir en säker inkomstkälla för han/hon. Är nyinflyttad till Australien och har varken arbete eller kreditvärdighet så kan det vara svårt att få ett hyreskontrakt, hyresvärden vill ha intyg på att man säkert kan betala sin hyra. (Liljeqvist 2013, 112)

Ifall lägenheten som man sett på är populär så skall man vara beredd på att de andra hyresgästerna, som är intresserade, börjar bjuda en högre hyra än det som stod i annonsen eller så kan de erbjuda att betala ett förskott av hyran. Vill man inte göra detta så kan man ha kopia på kontoutdrag och arbetskontrakt samt referenser från eventuella tidigare hyreskontrakt, dessa kan fungera som bevis på att man har en fast inkomst och att man har råd att betala hyran. (Liljeqvist 2013, 113)

Då man fått ett hyreskontrakt och flyttar in i lägenheten så kommer hyresvärden troligen be att man betalar en deposition, som oftast är värdet av fyra veckors hyra. Dessa pengar fungerar som en säkerhet och hyresvärden kan använda pengarna för att reparera lägenheten om man har sönder någonting. Om allting har gått bra och det inte hänt någonting vid den tidpunkt då man flyttar ut så kommer man att få tillbaka dessa pengar. En annan sak som man kan vara beredd på är att man kan hamna betala en månads hyra i förskott, detta varierar dock mellan olika hyreskontrakt. I samband med att man flyttar in så kommer man skriva under ett inspektionsprotokoll, som listar alla kända fel i lägenheten. Så se noga igenom lägenheten att alla fel finns med på protokollet och det kan vara bra att ta fotografier av allting, på detta vis har man bevis ifall det skulle uppstå tvister då man skall flytta ut. (Liljeqvist 2013, 113)

7.2.5 Ordna igång hemmet

Då man hyr en lägenhet i Australien är de ofta omöblerade, det kan finnas spis/ugn och torktumlare. Så för det mesta måste man själv anskaffa kylskåp och frys samt tvättmaskin. Är man endast i Australien för en kortare tid så kanske det inte lönar sig att köpa vitvaror, om man inte förstås hittar någonting begagnat billigt, så det är kanske läge att hyra dem istället. Det finns flera företag där man kan hyra vitvaror och annan hemelektronik, några av dessa är Home Appliance Rentals, Revolution Rentals och RentaCentre. Tycker man att man hellre vill köpa begagnade vitvaror och hemelektronik så kan det löna sig att se på gumtree.com.au. (Liljeqvist 2013, 113, 115)

Förutom vitvaror så skall man även ordna avtal för de ”utilities” (el, gas, vatten) som man behöver i lägenheten. Ofta ingår kallvatten i hyran, men man måste göra avtal för el och gas. De flesta husen i Australien använder sig av gas för uppvärmning och matlagning eftersom det är relativt billigt. För att få ett avtal skall man ta kontakt med ett företag inom branschen, som sedan kommer och gör en mätaravläsning och registrerar sig som kund i fastigheten. Ifall man inte orkar eller har tid att kolla upp priser hos olika leverantörer så kan det vara en idé att använda sig av Direct Connect, som erbjuder pakettjänster för hyresgäster som är nyinflyttade. Via dem kan man fixa el, gas, telefon, kabel-TV, internet och försäkring. (Liljeqvist 2013, 113-114)

8 FÖRBEREDELSE INNAN MAN RESER

I detta kapitel kommer jag ta upp några saker som kan vara bra att ordna innan man sätter sig på flyget till Australien.

8.1 Fullmakt

Det kan vara en bra idé att skriva en fullmakt åt en familjemedlem eller nära vän. Då finns det någon person hemma i Finland som kan ta hand om dina intressen hemma när du själv är i Australien. Ifall det skulle ske en olycka eller uppstå några problem då man är i Australien så kan personen med fullmakten t.ex. hantera dina bankärenden om man inte själv har tillgång till t.ex. sin internetbank. Man kan antingen skriva en generalfullmakt, då har personen rätt att bevaka alla dina intressen, eller en begränsad fullmakt, som endast ger personen rätten att representera dig i de frågor som du själv bestämmer. Frågor där det kan vara bra att ha fullmakter är bankärenden, hyres- och fastighetsärenden samt prenumerationsärenden. (Liljeqvist 2013, 121)

8.2 Bankkort

Det finns några saker som man kan ordna innan man åker iväg till Australien när det gäller bankkort. Se till att ha åtminstone ett kreditkort, t.ex. Visa, med dig på resan eftersom de accepteras i största delen av världen. Det kan även vara bra att ha med sig separata bank- och kreditkort, på detta vis kan man fortsätta ta ut pengar och göra betalningar ifall ett av korten går sönder eller avmagnetiseras. Kom även ihåg att ha en tillräckligt hög gräns på hur mycket du kan betala med kreditkortet, då behöver man inte direkt överföra pengar mellan konton ifall det skulle uppstå en nödsituation. Se även till att korten har tillräckligt lång giltighetstid, märker man att giltighetstiden inte är tillräckligt lång så kan man be banken om ett nytt. (Liljeqvist 2013, 121-122)

8.3 Reseförsäkring

Åk inte till Australien utan en reseförsäkring. Risken för att det skulle hända någonting är inte så stor, men om det skulle hända någonting och man inte har en

reseförsäkring så kan det bli en dyr historia. Har man rätt typ av reseförsäkring så ersätts vårdkostnader som uppkommer i samband med akuta olycks- och sjukdomsfall, som man själv skulle hamna betala om man reser utan reseförsäkring. Det är viktigt att man hör med sitt försäkringsbolag att den reseförsäkring som man har även gäller ifall man arbetar under resan, oftast är de vanliga reseförsäkringarna endast och gäller då man reser som en turist. (Liljeqvist 2013, 123-124; Folksam)

8.4 Vaccinationer

Det kan vara en god idé att se till att man har sina vaccinationer i skick innan man reser till Australien. Bästa sättet att veta vilka vaccinationer man behöver ta är att kontakta sin läkare och rådfråga hon/ han. Man skall åtminstone se till att man har de grundläggande vaccinationerna: polio, stelkramp och difteri. Utöver dessa kan det vara bra att vaccinera sig för hepatit A och B. (Vaccinations Guiden; Liljeqvist 2013, 127)

8.5 Reserv av viktiga dokument

Det finns alltid en risk för att man skulle kunna bli besluten eller tappa de viktiga papper som man har med sig på resan. Därför kan det vara en fördel att man skannar alla de viktiga dokumenten för att sedan t.ex. skicka dem åt sig själv på mailkonto eller bara spara dem på mailen. På detta vis har du kopior av dokumenten ifall olyckan skulle vara framme. Om man reser med en laptop så kan det vara bra att ha med sig en extra USB-sticka eller en yttrehårddisk, där man kan spara det viktigaste ifall laptopen skulle krascha. (Liljeqvist 2013, 124)

9 UNDERSÖKNING

Syftet med mitt arbete är att hjälpa och förse finländare med nödvändig information samt vad man skall tänka på då man åker för att arbeta i Australien.

Jag har valt att genomföra kvalitativa intervjuer med personer som åkt till Australien för att arbeta. Min mening med intervjuerna är att kunna få personliga åsikter och erfarenheter av de som åkt den långa vägen till Australien för att arbeta. Intervjufrågorna är baserade på den teoretiska delen och på så vis får den empiriska och teoretiska delen ett samband.

9.1 Val av metod

Då jag skulle välja metod för undersökningen så ansåg jag att det passade bäst med kvalitativa intervjuer som är semistrukturerade. Eftersom man då kan göra en mera avslappnad intervju där de fritt får svara på frågorna och så finns det mindre risk för missförstånd.

9.2 Kvalitativ intervju

Då man använder sig av en kvalitativ metod som intervjuer med enskilda personer så kan man ställa relativt enkla frågor, men trots detta få innehållsrika och djupgående svar. (Trost 2010, 25)

Fördelen av att använda sig av intervju är att de är flexibla, man kan t.ex. diskutera djupare på någon fråga. Det är även en fördel om man gör intervjun ansikte mot ansikte, då kan man se hurdan respons personen ger på frågan (t.ex. tonfall). Trots att intervjuer har flera fördelar så finns det även nackdelar och en av dem kan vara att de är tidskrävande, både under intervjun samt analys av svar. Svarsanalysen kan även vara krävande och ibland kan det vara svårt att komma fram till ett resultat. (Bell 2006, 158)

När det gäller formulering av frågor vid intervju så behöver man inte vara lika exakt som när man använder sig av kvantitativa enkäter, men trots detta så får man inte glömma att använda sig av rätt språk. Det finns några huvudregler då man

skall formulera frågorna; inga outtalade förutsättningar, ledande frågor eller värderande frågor samt endast en fråga i taget. Ett bra sätt att öva och se om frågorna passar under de teman man tänkt behandla i intervjun är att skriva ner dem på kort eller lappar för att sedan bestämma ordningsföljden. Rätt ordningsföljd på frågorna är viktigt. (Bell 2006, 159)

9.3 Semi-strukturerad intervju

Då man, som jag, väljer att använda sig av semi-strukturerade intervjuer så skall man ha ett utformat frågeformulär med frågor som man vill ställa, sedan kan dessa anpassas något efter de olika intervjuerna. På detta vis kan man sedan bara skriva ner svaren och efteråt har man material som är lätt att analysera och sammanfatta. Om man inte vill skriva frenetiskt under intervjun så kan man göra små anteckningar och sedan fråga personen man intervjuar om det är okej att spela in intervjun. På detta vis kan man gå tillbaka och höra vad personen sagt så att det blir rätt och inte uppstår några missförstånd. (Bell 2006, 159-160 & 165-166)

10 INTERVJUER

Eftersom jag valde att göra en kvalitativ undersökning med personliga intervjuer skrev jag ett frågeformulär och tog sedan kontakt med de personer som jag skulle intervjua.

Tillsammans med de jag skulle intervjua kom vi överens om en lämplig tidpunkt för utförande av intervjun. Det frågeformulär som jag skrivit fungerade som underlag för intervjuerna, det finns med som bilaga i slutet av lärdomsprovet. Några av frågorna är omformulerade efter vem det var som jag intervjuade, detta eftersom en av dem just nu befinner sig i Australien. En del av intervjuerna utfördes genom ansikte mot ansikte intervjuer på caféer i Helsingfors och Raseborg. En del av intervjuerna utfördes även via chatten på Facebook, detta pga. avstånd och att jag hade tekniska problem med Skype annars skulle de skötas där via. För att jag skulle få med allt som de hade att berätta så valde jag att fråga alla om det gick bra att jag spelade in intervjuerna och det gick för dem.

Intervjuerna utfördes enligt följande: tre intervjuerna under vecka 43 och två intervjuer under vecka 45.

10.1 Intervju 1

Första intervjun är gjord med en 20 årig tjej som heter Ellen Westerlund. Som utbildning har hon student och för tillfället läser hon akutvård vid Arcada i Helsingfors. Ellen var i Australien från oktober 2014 till mars 2015.

Arbete

1. Berätta kort varför du valde att åka till Australien för att arbeta?

Jag åkte kanske inte för att arbeta utan mest för att resa och se någonting nytt och komma lite bort. Men sedan måste jag arbeta för att få pengar och så var det ju nog en upplevelse att jobba där. Mest åkte jag nog för att ha kul och pröva på någonting nytt.

2. Vilken typ av arbete hade du?

Jag jobbade som servitris, men jag jobbade också i baren med att ta betalt och diska. Så jag arbetade med ganska mycket egentligen. Det var både en bar, café och restaurang så det var öppet i princip dygnet runt.

3. Tycker du att det var svårt att hitta en arbetsplats (i så fall varför)?

Nej, jag tyckte det var jätte lätt. De tycker jätte mycket om när det kommer skandinaver, fast nog inte Finland hör till Skandinavien, men folk härifrån. Och sedan kom jag i passlig tid, jag for ju i oktober, att skulle man typ ha kommit i december/januari så är det mycket svårare att få jobb då för alla ställen är fulla. Men deras sommar börjar ju i oktober och då söker de ju sommarjobbare, som här i Finland. Jag tror jag gick och lämnade ut CV:n i tjugofem minuter och så fick jag jobb. Jag tyckte det var jätte lätt, men jag vet nog sådana som sökt länge. Jag tror att det är nog mycket upp till dig själv att få jobb, men jobb får du nog helt säkert. För det mesta jobbade vi finländare och skandinaver på barer, caféer och restauranger medan asiaterna mest jobbade med housekeeping och städning, så jag tror att vi har lättare än dem att få ”finare” jobb.

4. Hur gick din arbetssökningsprocess till?

Jag gick och printade ut en massa CV:n och sedan gick jag in och sade ”Hej, får jag prata med chefen?” och berättade att jag söker jobb. Jag tycker nästan att det var lättare, för här är det nästan så att man inte bara går in och frågar utan om någon har annons i t.ex. tidningen att de söker så söker man jobbet, det är inte så vanligt att man går in och bara säger ”Hej, behöver ni mig?”, men där kunde man bra göra så. Man gick in och gav sin CV, pratade lite och jag minns inte men jag tror att jag hade med ett personligt brev där jag berättade om mig själv.

Sedan vet jag inte om det finns här i Finland, men de har alltid en s.k. ”tryout” först. Det är som provotid, men bara en dag, typ ett tre timmar skift

som du får komma och pröva och det är obetalt. Jag vet sådana som varit på flera ”tryouts” innan de fått jobb.

- **Gick du på någon arbetsintervju och hur gick det till i så fall?**

Lite, jag gick in och så råkade chefen vara där. Ibland kan det vara så att de säger ”kom tillbaka imorgon för då är chefen här”, men han var där så jag satte ner mig i ett bord och sedan frågade han lite frågor. Och sedan räknade han upp allt jag behövde och hur jag skulle göra med bankkonto, att han var ganska hjälpsam på det sättet, och att jag behöver skattenummer och sådant. Men inte kändes det som en arbetsintervju, för inte var jag nervös, det var inte alls som här.

- **Har du några bra tips för andra finländare som tänkt åka till Australien och arbeta?**

Man skall vara framåt och glad, det finns ju nog hemsidor som t.ex. Gumtree och man kan nog försöka söka via dem, men jag tror nog att chansen är större om man själv går runt och säger ”hej” och inte bara ringer. Här i Finland är mera opersonligt tycker jag. Att mest handlar det om att visa upp sig. De går nog efter utseende också, det är ju nog ganska fult men de vill ju ha typ snygga människor i sina caféer och sådant. Så det är nog bäst att gå dit och säga ”hej”. Och sedan kan man också ha bild på CV:n, det är alltid ett plus vet jag, de sade de då före då jag lagade CV:n. För jag tycker att det är ganska ovanligt här i Finland att ha bild.

Sedan är det bra, om man har svårt att hitta jobb, att söka olika jobb och via olika hemsidor. Gå runt och så finns det olika sidor på Facebook, t.ex. ”Svenskar i Australien”. Där kan det komma bra tips.

5. Märkte du av några kulturella skillnader i arbetslivet?

Jo, det var mycket roligare att jobba där. Jag har också jobbat inom servicebranschen här i Finland och där är alla jätte mycket trevligare, speciellt på morgonen och på kvällen var de kanske lite gnälligare. Men alla säger ju ”Hej, hur är det?” och folk typ kallar dig för ”Darling” och ”Sweetheart”, sådant som man skulle få chock om någon skulle säga det här. Alla ville

småprata och var helt ”Ooo, blue eyes!”, de ville veta och kunde ge komplimanger, som t.ex. ”Oj vad fina örhängen du har idag”, att jag tyckte mycket roligare och man får mycket mera respons av själva kunderna. Och också de man jobbade var likadana. De var också jätte intresserade, de ville veta saker om Finland och Sverige.

Det var även vanligt att om man t.ex. städade i restaurangen att man tog en drink och sedan for ut efter jobbet. Vi var även mycket ut med grann restaurangen. På mitt jobb så var det också så att de som man jobbade tillsammans med var man också jätte bra kompisar utanför jobbet. Att här är det mera skilda kompisar på jobbet och fritiden. Men där var man också på riktigt kompis med den som man jobbade med.

6. Med dina erfarenheter, tycker du att lönenivån var annorlunda än i Finland, hur?

Man får nog bättre lön där. Jag fick typ, eftersom jag var under tjugo då jag var där så fick jag lite lägre lön, sjutton euro i timmen och lite mera på helgerna, kanske tjugo euro på helgerna. Så det var nog mycket bättre, med tanke på att de då var relativt dålig lön jag fick.

Priserna i Australien var ungefär samma som här på restauranger och sådant, kaffe var dyrare.

7. Hur tycker du att beskattningen sköttes, var det liknande som i Finland eller svårare/lättare?

Jag är rätt dålig på sådant så oberoende här eller där så är det lite svårt. Men det var nog ganska samma som här.

• Var det svårt att skaffa ett Tax File Number, hur ansökte du?

Nä, det tycker jag inte. Jag gjorde allting via nätet och bara fyllde i allt jag skulle fylla i och sedan väntade man i typ två, tre veckor så fick man numret. Det som var lite svårt att man inte riktigt förstod och sedan skulle jag fylla i något papper som jag skulle ge åt chefen. Att man måste nog koncentrera sig

på det, men så är det ju nog här i Finland också. Tycker att det kan vara lite svårt att fylla i skattekort här också.

Men sedan var det ganska lätt att öppna bankkonto, de var jätte hjälpsamma. Jag for bara in i banken och sade att jag skulle vilja öppna ett bankkonto och berättade om min situation. Och då hjälpte de mig och fixade allt de jag behövde och förklarade hur det fungerade.

Jag var mest stressad för det tog rätt länge innan jag fick TFN numret, för jag skulle få lön och då hade jag inte det där numret och om man inte har det så tar de en hög procent av lönen. Men min chef var snäll och jag fick vänta någon vecka innan jag fick de hem.

- **Deklarerade du då kom tillbaka till Finland?**

Jag fick nog brev om det, men jag tror att man måste jobba i sex månader och det gjorde inte jag. Jag jobbade kanske fyra eller fem månader, så jag har nog betalat skatt om Australien fått för jag har inte ens orkat försöka få tillbaka. För det verkade jätte jobbigt då jag kollade på det. Men om man jobbar en längre tid, typ ett år, så lönar det sig nog för då får man ju nog mycket pengar tillbaka.

8. Annat som du vill berätta om vad gäller arbete?

Det är ju nog skillnad på vad du jobbar med, att det finns ju sådana där farmjobb och hostel jobb. Och så jobbar man för att få bo där, och det är många backpackers som håller på med sådant. Sådana där farmjobb måste man göra om man vill stanna ett år till i Australien, man måste jobba tre månader på en farm. Om man jobbar på farm så jobbar man för boende och man kanske får någonting betalt eller inte. Sedan är många också och jobbar för sådana där travel agencies, för de vill ha skandinaver så att man kan prata svenska med turisterna, då jobbar man med att sälja resor. Och de bara och lurar, det händer också på många farmjobb att man blir lurade, man kan bli illabehandlade. Att fast australier är kiva, så nog utnyttjar de också lite dubba backpacker ibland.

Visum

9. Vilken typ av visum använde/hade du?

Jag hade det där Working Holiday och det får man ju om man är under trettio. Och då får man ju jobba, sex månader under samma arbetsgivare och sedan måste du byta. Och om du sen antingen får tre månader på en farm eller att du är så bra att du får en sponsor, men det kostar jätte mycket kan vara jobb på t.ex. en fin restaurang, så får man stanna ett år till.

Jag kan bara fara tillbaka i tre månader som turist, men jag får ju inte jobba i Australien mera. Om de inte anser att de behöver mig, då kan jag få jobba.

10. Var det svårt att ansöka om visum, hur ansökte du?

Nä, jag gjorde hemma på nätet. Man typ fyllde i en massa frågor, både viktiga frågor och typ vad jag skall jobba med och vad jag gör hemma. Sedan fanns de en massa frågor som t.ex. har du haft problem australiska armén, är du en terrorist, att sådana frågor fanns det också.

11. Kostnader för visum?

Ungefär 150 euro.

12. Hur länge tog det innan du fick det?

Jag fick det på några dagar. Jag hade förväntat mig att det skulle ta en tid om det skulle ha funnits någonting som de skulle kolla upp, jag fick ett mail om att allting var lugnt.

Boende

13. Var i Australien bodde du och varför valde du just den staden?

Jag bodde i Surfers Paradise. Och först bodde jag i Byron Bay, som är en liten surfby, den var nog jätte kiva och mysig men jätte dyr och så var det svårt att hitta jobb där. Bodde där i två veckor innan jag flyttade till Surfers Paradise, som kallas för Australiens Miami, för det är skyskrapor, långa stränder, massor med klubbar och restauranger. Jag tyckte nog att det var en jätte kiva stad just för ungdomar och lätt att hitta boende.

14. Vilken typ av boende använde du dig av (lägenhet, vandrarhem), varför valde du den typen av boende?

Först bodde vi på ett snuskigt boende, för vi fattade inte att man kunde få bättre, och vi betalade typ 400 euro i månaden. Men då delade vi rum men andra brudar och sådant. Det var helt i centrum, det var kiva, men gubben som ägde den var jätte konstig. Han kunde typ komma in plötsligt.

Som tur så hittade vi, jag var där med en kompis, en annan lägenhet så vi flyttade med varsin annan kompis. Och då betalade jag kanske 420 i månaden och då bodde jag jätte fint, jag hade stort rum och kök. Och så hade vi utsikt över havet och det fanns gym och pool i huset. Om man är flera t.ex. tre finländare eller kompisar så kan man få fina lägenheter till ett bra pris. I andra lägenheten så bodde jag tillsammans med en kompis plus att ägaren också själv bodde där, men han var jätte kiva så det kändes inte som att man bodde hos någon.

Det kanske inte är vanligt här i Finland att man delar boende med någon helt okänd, men där var det helt vanligt.

15. Valde du att bo i lägenhet i stället för på vandrarhem eftersom det var billigare?

Jo, det var inte helt billigt att bo på hostel där. Billigaste kanske var sexton euro per natt och de dyrare 20-25 euro per natt. Och de är ganska shabbiga de där rummen på hostels.

Jag skulle nog rekommendera att om du jobbar och har ett rätt så stabilt liv där så skall man bo i lägenhet. Hostels är bra om man är ute och reser.

- **Hur gick du till väga för att hitta lägenhet?**

Den första var via internet, Gumtree där finns det jätte mycket. Den andra "hittade" jag via en kompis som jag fick, hon bodde där så jag flyttade in med henne.

16. Stötte du på några problem i samband med den bostad du valde?

Se fråga 14.

17. Tips för bostadssökande i Australien?

Man kan söka ganska lätt på ”Svenskar i Australien” på Facebook. Boende hittar nog alla, skulle nog säga att det inte är ett problem.

Man betalar ju också sådan där ”bond” (garantihyra) före, om den är jätte hög så skall man vara misstänksam. För ibland så lurar de en, de kan påstå att man förstört någonting och att du inte har betett dig, och då tar den garantihyran. Så man skall nog vara på sin vakt.

Hyra betalade vi för två veckor och två veckor, samma fick vi också lön för två veckor.

Annat**18. Tycker du att det finns några kulturella skillnader mellan Australien och Finland vad gäller vardagslivet, vilka?**

De har ju den mentaliteten att allting löser sig, jag tycker att här i Finland så skall allting göras på ett visst sätt och allting skall ordnas och funderas i förväg, man skall plugga du måste ha en utbildning annars lyckas du framtiden, medan det var ganska mycket mera chill där. Allting ordnar sig, man behöver inte göra på ett visst sätt. Det tycker jag att man skulle kunna ta hit till Finland, vi är lite väl tiukka här.

Som jag sade tidigare, så är de mycket trevligare och öppnare, de vill prata. Det är inte som här som när man står i hissen så stirrar man i väggen. De är väldigt pratglada, snälla och hjälpsamma. De bjuder och tar en med på saker.

19. Finns det någonting annat som du skulle vilja berätta om vad gäller dina erfarenheter i landet?

Tycker överlag att allting i Australien var lätt, men det kan just bero på att man kommer från ett land som Finland.

De flesta från Australien har aldrig varit utanför landet, de är jätte imponerade av att vi har rest i många länder. Vet du om man säger att jag har varit i tio länder så säger de ”Wau!”. För Australien är ju så stort, så för dem att åka från Sidney upp till där som jag jobbade är värsta resan. Man kan jämföra det med att vi åker till Grekland.

Och det med att det finns många farliga djur, så jag såg nog inte en enda orm under hela min resa. Jag såg nog kanske fem spindlar, men de var inte så stora. Och hajar såg jag inte en enda, det var nog några haj attacker där jag var, men det var inte sådär att jag var rädd när jag var och simma. Att det är nog överdrivet det att de säger här att de är så hemska de där djuren. Jag läste någonstans att det är flera personer som dör av att ta selfies än av haj attacker, så det säger ju en del.

Jag skulle nog rekommendera alla som vill fara att fara. Och just att inte fundera så mycket, för man behöver inte fixa så mycket före, visumet, men att fixa jobb och boende så går bra när man är där. Man kan göra det före, men då vet man ju inte vad man råkar ut för. Att lita bara på att man far dit och det fixar sig, för det gör det. Du blir inte på gatan utan pengar.

20. Skulle du åka tillbaka och arbeta i Australien igen, varför?

Jo, det skulle jag nog. Inte exakt samma, jag skulle inte bo på samma ställe och göra samma sak. Australien är ju jätte stort, man fattar ju inte ens hur stort det är. Om jag skulle fara tillbaka så skulle jag fara på ett annat sätt, för nu när jag reste så åkte jag buss och bodde på hostel, man träffar ju inte så mycket australiensare på det sättet. Om man jobbar så träffar man nog Aus-sien, men om du reser längs typ Östkusten så träffar du bara människor från hela världen, men inte australiensare. Man skall inte bara åka och backpacka, utan jobba och bo så träffar man riktiga australiensare.

Om jag skulle fara på nytt så skulle jag vilja kolla mera, fara med bil typ och se andra ställen och inte bara turistfällorna.

10.2 Intervju 2

Andra intervjun är gjord med en 20 årig tjej som heter Laura Takala. Hennes utbildning är student och för tillfället studerar hon fysioterapi vid Arcada i Helsingfors. Laura var i Australien från oktober 2014 till maj 2015.

Arbete

1. Berätta kort varför du valde att åka till Australien för att arbeta?

Jag hade planerat att ta ett mellanår, eller planerat och planerat, jag visste inte riktigt vad jag skulle söka in till efter gymnasiet. Men så sökte jag in till fysio och så slapp jag in, före hade jag tänkt att skall jag ta ett mellanår eller inte, så jag valde att vänta tills jag visste om jag slapp in. Om jag inte skulle ha sluppit in så skulle jag ha måsta hålla ett mellanår, men sedan då jag slapp in så kändes det ändå rätt att ta ett mellanår. Varför Australien så jag ville långt bort och det har varit en dröm att fara dit. Det har varit lite överkligt att fara dit, men så fick jag ändå pengar ihop och så bestämde jag att jag far dit. Lite spontant.

2. Vilken typ av arbete hade du?

När jag kom dit så hade jag egentligen ingen plan för vad jag skulle göra. Men först jobbade jag på en farm som var frivilligt arbete, men jag fick ändå en hundra lapp i veckan. Det är en familj som hade en stor farm, så jag hjälpte lite på farmen, städa och var barnvakt. Jag var egentligen en del av familjen. Det var ganska chill.

Efter det jobbade jag på ett resort. Det var ganska gammalt så det var inte så där fint, det var en person som ägde det och det var nästan endast gäster på veckosluten. De hade en simbassäng där och tennisplan, men det var ganska dåligt skött. Där var det mera trädgårdsarbete och att hjälpa i hotellet; städa rummen, dammsuga och diska.

Sen jobbade jag ännu som Au pair i två familjer. Det var egentligen inget riktigt arbete utan mera svart, jag fick ingenting på banken utan det var bara kontanter samma som de andra jobben.

3. Tycker du att det var svårt att hitta en arbetsplats (i så fall varför)?

Om man inte har några stora förväntningar och tar nästan vad som helst så och frivilligt arbete så finns det nog jobb. Som sagt så hade jag inte så höga krav för jobb.

4. Hur gick din arbetsökningsprocess till?

Första sökte jag via en stor organisation, som söker frivillig arbetare, som finns i Australien. De har en egen hemsida där man kan söka, så där satte jag in en annons att jag söker arbete för så här länge och här någonstans runt Sydney. Sedan svarade fem stycken.

Det andra sökte jag på samma sätt. Sedan finns det en massa hemsidor där man kan söka Au pair jobb, första familjen hittade jag via Gumtree och den andra via Facebook.

• Gick du på någon arbetsintervju och hur gick det till i så fall?

Egentligen inte, talade bara i telefonen men ingenting annat.

• Har du några bra tips för andra finländare som tänkt åka till Australien och arbeta?

Alla säger att det kanske är svårt i början, men sedan om man hittar ett så blir det lättare. Man skall inte ha för stora krav, bara man hittar någonting först så kommer man nog vidare. Och kanske att man skall testa på något annat jobb, så att man inte gör det samma som man skulle göra här, när man nu en gång är där så kan man göra någonting annat.

5. Märkte du av några kulturella skillnader i arbetslivet?

De var mera chill. Då jag jobbade på farmen så var det inte så stressigt och så var det mera gemenskap. De är mera öppnare och gladare.

6. Med dina erfarenheter, tycker du att lönenivån var annorlunda än i Finland, hur?

Jag har nog svårt att säga, men vad jag nu har läst så är den kanske lite bättre där. Men det beror ju helt på hurdant arbete man har, t.ex. om man plockar frukt så kan det nog vara jätte dålig lön.

7. Hur tycker du att beskattningen sköttes, var det liknande som i Finland eller svårare/lättare?

Hon arbetade svart, så hade inte så mycket att göra med beskattningen i landet.

• Var det svårt att skaffa ett Tax File Number, hur skaffade du det?

Jag hade nog beskattningsnummer, men jag använde det aldrig. Jag fick det via organisationen, som jag tog visumet ifrån. När jag kom till Australien så hade de typ sån här hur man söker jobb och så fick jag bankkort, telefon SIM-kort och just hur man sökte TFN nummer. Men jag sökte inte det genast för jag trodde att vi skulle få det automatiskt, men sen så märkte jag att man skall själv söka det. Så fick jag inte det, så jag måste ringa dit och fråga varför jag inte hade fått det. Men sen fick jag det nog ganska snabbt, men jag behövde det ju inte alls.

8. Annat som du vill berätta om vad gäller arbete?

Jag tycker att om man far dit så borde man åtminstone en gång jobba på någon farm, testa på någonting helt annat, som man kanske aldrig gjort förut för man lär sig nog. Det är en upplevelse och man lär sig nytt om man vågar pröva på något som man aldrig tidigare gjort.

Visum

9. Vilken typ av visum använde/hade du?

Jag hade Working Holiday visum.

10. Var det svårt att ansöka om visum och hur ansökte du?

Jag sökte via en organisation, den hette någo Ultima Travel. Jag rekommenderar inte att göra det. Jag läste före om man skall göra det eller om man skall

söka det själv, men det var många som sa att man borde göra det själv för att det är mycket billigare, men sen igen om man gör det via en organisation så får man allt. Jag fick mitt första hostel bokad och visumet fixat via dem, men det blev mycket dyrare. Men sen igen så är det inte så svårt att göra det själv, men det märker man kanske först sen då man kommer hem då man märker att man lärt sig så mycket nytt och att man inte förstod, men först så visste jag ingenting om visum. Och så kändes det säkrare för föräldrarna att ta visumet via en organisation, så har man ändå någon kontakt ifall det händer någonting.

11. Hur länge tog det innan du fick visumet?

Omkring en vecka, men har hört att man kan få det redan nästa dag.

12. Kostnader för visum?

Jag tror det var kanske femhundra euro, men det var för att jag tog via en organisation.

13. Har du några tips för hur man kan underlätta visum ansökan?

Om man inte vet någonting om visum så är det kanske lättare att söka det via en organisation, men det finns massor med tips på nätet hur man gör det. Så inte är det så svårt och har hört att det går ganska snabbt att få det om man gör det via nätet.

Boende

14. Var i Australien bodde du och varför valde du just den staden?

Först bodde jag i Sydney på ett hostel, men jag måste åka dit eftersom jag tog via organisationen och då måste man först fara till Sydney. Jag var ungefär i Sydney i en och halv vecka, sedan for jag på surfcamp.

15. Vilken typ av boende använde du dig av (lägenhet, vandrarhem), varför valde du den typen av boende?

I Sydney bodde jag på hostel, samma under surfcamp. Men sedan då jag jobbade på farmen, som var ungefär två timmar från Sydney lite mera in mot landet., så hade jag, och några andra som jobbade där, ett eget hus. Det var en

gammal sheep shed. Där var t.ex. duschen och hade ett stort fönster där man såg igenom, men de sa att ingen går där och sen var det bara ett skynke för WC:n. Jag bodde en gång där med två killar och sedan med en flicka och en kille, så det var så där att man inte hade så mycket privatliv, men man blev van. Där jobbade jag egentligen för mat och boende.

Sedan reste jag lite runt och for till Nya Zeeland och sedan var jag i Sydney igen över nyåret, så då bodde jag på hostel. Och sedan bodde jag också hos en kompis som var au pair i Nya Zeeland hos hennes familj.

På andra jobbplatsen så var det också ett eget med eget kök och allt. Och när jag jobbade som au pair så hade jag ett eget rum och eget badrum.

- **Hur hittade du vandrarhem och de andra bostäderna?**

Det finns en massa nätsidor, typ HostelWorlds, och just på Facebook så finns det olika grupper för backpackers och au pairs. Så där kunde man fråga om någon visste vilket som var det bästa hostel i staden var. Det var inte så svårt egentligen att hitta.

- **Hur tycker du att priserna var för att bo på vandrarhem, dyrt/billigt?**

Det var ungefär runt 20 dollar, typ 15 euro, var de billigaste. Jag bodde för runt 25-30 dollar per natt. Men vissa var ju nästan som lite sämre hotell. Så det var helt hur man ville bo, man hörde nog om sådana som hade helt skitiga sovsalar, som var billigare.

16. Stötte du på några problem i samband med att du bodde på vandrarhem?

Nä, inte vad jag kommer ihåg. En gång så försvann jag och min kompis mat, men det är sådär öppna hyllor så vem som helst kan egentligen ta de. Men annars uppstod det inga problem.

17. Tips för bostadssökande i Australien?

Det finns ju sån där couchsurfing, att man bor hos någon. Det finns väl en app för det, man bor hos privatpersoner. Jag testade inte på det, men de som jag pratat med så tyckte nog att det var helt bra. Men det finns ju risk att man

hamnar hos någon inte så trevlig person. Men om man far på hostel så skall man nog ta ett rum med många personer, att man inte tar ett eget rum, för det är lite onödigt. Det finns ju flickrum och pojkrum, men jag bodde nog ofta i så kallade blandrum.

Annat

18. Tycker du att det finns några kulturella skillnader mellan Australien och Finland vad gäller vardagslivet, vilka?

Jo, de är mera öppna och sociala. Typ om man for till bussen så sade man alltid "hej" och när man steg av så sade man "tack", att det var helt normalt. Och i butiken så frågade de alltid "hej, hur är det?", att alltid om man träffade någon så frågade de hur det var. Och så kunde helt random människor bara börja prata med en, det var helt normalt. De är inte så stressar så mycket. Och just när jag repade några bilar så var de bara att det är bara en bil, tur att det inte hände någonting åt dig. Sen är de också väldigt sportiga, de surfar och tränar, att de inte bara sitter. Barnen har flera hobbyn.

19. Finns det någonting annat som du skulle vilja berätta om vad gäller dina erfarenheter i landet?

Nä, egentligen inte. Men om man har chansen att fara så skall man nog fara. Tycker även att om man har chansen så skall man resa ensam. Man lär känna massor med människor, lär känna sig själv bättre och får bättre självförtroende, samt man blir självsäkrare och öppnare.

20. Skulle du åka tillbaka och arbeta i Australien igen, varför?

Just när jag jobbade på farmen, så det är att om man jobbar tre månader på en farm så får man det där andra årets visum, så man har chansen att fara andra året och jobba. Annars kan man ju inte ta det där Working Holiday på nytt. Därför for jag till farmen också, för jag ville ha chans till andra årets visum, så ja kan fara om jag vill. Så jag skulle nog fara på nytt, men jag vet inte om jag skulle arbeta utan kanske mera resa runt. Egentligen så reste jag inte runt så mycket nu när jag var där att jag var mera på samma ställe.

10.3 Intervju 3

Den tredje intervjun är gjord med en 20 årig tjej som heter Elise Björklöf. Som utbildning har hon student och för tillfället studerar hon företagsekonomi vid Arcada i Helsingfors. Elise var i Australien från september 2014 till mars 2015.

Arbete

1. Berätta kort varför du valde att åka till Australien för att arbeta?

Jag hade bestämt att jag skulle hålla ett mellanår. Jag hade egentligen inga större planer på att åka ut och resa, men sedan var det min kusin som frågade om jag kommer med. För hon ville åka dit, men hon ville inte åka ensam, så då tänkte jag varför inte.

2. Vilken typ av arbete hade du?

Café och restaurang.

3. Tycker du att det var svårt att hitta en arbetsplats (i så fall varför)?

Nä, inte var det de. Jag sökte en dag och vid den andra dagen så fick jag jobbet.

4. Hur gick din arbetssökningsprocess till?

Först sökte jag via olika nätsidor, men det var ingen idé med det. Jag hade min CV och sedan jag runt till butiker, caféer och restauranger och delade ut CV:n.

• Gick du på någon arbetsintervju och hur gick det till i så fall?

Jag var på intervju och några dagar senare var jag på övning, jobbade några timmar för att de skulle se hur jag passade där.

• Har du några bra tips för andra finländare som tänkt åka till Australien och arbeta?

Man skall bara vara modig och gå runt och dela ut sin CV. Och så är det bra att ha med arbetsintyg hemifrån, de vill ofta att man skall kunna visa att man har arbetserfarenhet. Det hade jag lite problem med då jag inte hade erfaren-

het inom café och restaurang branschen, så det var lite svårt att få arbete men det löste sig.

5. Märkte du av några kulturella skillnader i arbetslivet?

Kanske mera människors sätt, de är mera öppna där. Och så hade vi mycket längre öppethållningstider. Atmosfären var mera avslappnad än här, som det är mera stelt.

6. Med dina erfarenheter, tycker du att lönenivån var annorlunda än i Finland, hur?

Den var nog lite högre, men priserna är också högre där så lönen motsvarade prisnivån. Det var nog riktigt bra betalt.

7. Hur tycker du att beskattningen sköttes, var det liknande som i Finland eller svårare/lättare?

Nja, skulle säga att det var liknande som här.

• **Var det svårt att skaffa ett Tax File Number, hur skaffade du det?**

Jag minns inte exakt hur jag gjorde, men jag ansökte via nätet så sedan fick jag det någon vecka senare hem på posten. Det var inte invecklar överhuvudtaget.

• **Deklarerade du då kom tillbaka till Finland?**

Nä, jag har faktiskt inte gjort det. Det är en jätte lång process att få tillbaka pengarna och jag tror att det är så att man måste jobba minst sex månader för att få tillbaka.

8. Annat som du vill berätta om vad gäller arbete?

Då man söker jobb så är det bra att skaffa RSA, det är som alkopass, det behövdes för att få jobb på restaurang. Så det är bra att ha det. Det tar ungefär fyra timmar att göra på nätet, det är lite tråkigt men det var värt det.

Visum

9. Vilken typ av visum använde/hade du?

Det där Working Holiday.

10. Var det svårt att ansöka om visum och hur ansökte du?

Nä, jag gjorde det själv via nätet. Jag tycker inte att man skall åka via någon organisation för det är bara onödiga pengar. Man klarar nog det själv.

11. Hur länge tog det innan du fick visumet?

Jag tror att det tog en vecka före jag fick det.

12. Kostnader för visum?

Jag tror att det var cirka 300 euro.

13. Har du några tips för hur man kan underlätta visum ansökan?

Inte egentligen, man skall nog göra det i tid. Jag var ganska sent ute med det, man skall nog göra det någon månad före.

Boende**14. Var i Australien bodde du och varför valde du just den staden?**

Jag bodde på Guldkusten och jag flög till Brisbane, så det var ganska nära där. Och det var en ganska stor stad och jag trivdes där så jag stannade där.

15. Vilken typ av boende använde du dig av (lägenhet, vandrarhem), varför valde du den typen av boende?

Lägenhet, först bodde jag med fyra andra och de hade både sina för- och nackdelar, jag bodde någon månad så. Och sedan bodde jag med två andra i en lägenhet.

• Hur gick du till väga för att hitta lägenhet?

Via nätsidor.

• Är hyran dyrare eller billigare i Australien än i Finland?

Om man bor med flera så är det ganska som här, men sen om man bor i större städer som Sydney så där är det nog jättedyrt. Vi betalade hyran varannan vecka.

16. Stötte du på några problem i samband med den bostad du valde?

Nä, inte egentligen. Det var kanske lite jobbigt att bo med så många på första stället. Jag flyttade sen ihop med två svenska flickor. Men före bodde jag med koreaner, japaner och det bytte ganska ofta och på något sätt var vi så olika så det fungerade inte riktigt.

17. Tips för bostadssökande i Australien?

Man hittar ganska lätt via Gumtree. Där kan man både söka jobb, bostäder och allt möjligt. Jag var nog och kollade på några lägenheter som var riktigt hemska, man måste nog bara gå och kolla.

Annat**18. Tycker du att det finns några kulturella skillnader mellan Australien och Finland vad gäller vardagslivet, vilka?**

Nå, det största är nog att de inte tar någon stress där och man ja, ”go with the flow”. Man pratar med vem som helst på gatan och det är inte som här att man sitter bara och är tyst. Där är det en självklarhet att man börjar prata i t.ex. en hiss. I början var det nog lite sådär att varför pratar den där främlingen med mig, men man vänjer sig.

19. Finns det någonting annat som du skulle vilja berätta om vad gäller dina erfarenheter i landet?

Det gäller nog att åka om man vill, det är nog lärorikt. Jag kanske missade lite med att jag inte hade riktigt tillräckligt med pengar sparat då jag åkte, att man borde nog ha ganska mycket det är ändå så pass dyrt där. Jag klarade mig, men jag fick nog hela tiden räkna och tänka, att om man inte hela tiden vill fundera så mycket så borde man ha lite mera pengar med.

20. Skulle du åka tillbaka och arbeta i Australien igen, varför? (om man endast varit där en gång)

Jo, nog skulle jag gärna åka. Jag får inte längre jobba där eftersom jag inte har det där andra årets visum, men jag skulle nog gärna åka tillbaka.

10.4 Intervju 4

Fjärde intervjun är gjord med en 20 årig tjej som heter Mimmi Björklund. Som utbildning har hon student. Mimmi kom första gången till Australien 12.1.2015 och nu andra gången åkte hon i slutet av september.

Arbete

1. Berätta kort varför du valde att åka till Australien för att arbeta?

Australien hade aldrig tilltalat mig tidigare, eftersom det var så pass europeiskt kulturellt sätt jämfört med t.ex. Asien (som jag reste runt i året tidigare i fyra månader). Och kände att det inte var värt med tanke på hur dyrt det var utan att det helt enkelt fanns andra mer annorlunda och spännande ställen. Men ungefär en månad före jag åkte tänkte jag att varför inte, kul ändå att ha möjlighet att kombinera jobb och resande. Påminde mig själv om att det inte alltid är platsen som gör resandet utan mera folket man träffar, upplevelserna man går igenom. Själva grejen att jobba och resa samtidigt lät tilltalande.

2. Vilken typ av arbete har/hade du?

Jag jobbade först ett par veckor i ett racing stable med hästar på ett litet ställe i södra Australien. Sen jobbade jag sex veckor på en pub i outbacken, en timme inåt landet från Perth i Grass Valley med 300 invånare. Och nu ska jag åka till Melbourne och söka jobb på en bar.

3. Tycker du att det var svårt att hitta en arbetsplats (i så fall varför)?

Inte svårt alls hittills iallafall, dock har jag ett starkt CV inom kundservice och restaurangbranschen. Fick många positiva svar efter bara ett par dagars mejlande. Men för att få restaurang jobb om man inte har så mycket erfarenhet så gäller det nog att gå till stället och presentera sig väl. Fungerar väl på samma sätt som hemma mer eller mindre, dock är det mycket lättare med tanke på att de även tar arbetare för en kortare period än vad företagare gör i Finland eftersom de är så vana med backpackers här. Med god engelska och bra CV så är det inte något problem.

4. Hur gick din arbetsökningsprocess till?

De tidigare jobben fick jag endast genom att skicka några mejl och började någon dag efter det. Sökte till båda ställena via en annons på nätet och skickade bara mitt CV med bild och liten presentation.

- **Gick du på någon arbetsintervju och hur gick det till iså fall?**

Nja, inte egentligen. Ena stället mejlade jag bara med och andra talades vi en sväng i telefon.

- **Har du några bra tips för andra finländare som tänkt åka till Australien och arbeta?**

Först och främst tycker jag folk ska sluta planera och stressa så mycket, har du pengar så du klarar dig några veckor, åtminstone tills du fått jobb, och ett någorlunda CV så är det bara att åka. Att ditt CV är bra skrivet är super viktigt. Inge svammel, bra engelska och proffsig uppbyggd. Skicka CV till precis alla annonser som låter tilltalande, samt gå även in och presentera dig överallt.

5. Märkte du av några kulturella skillnader i arbetslivet?

Nja, inte direkt. Men småsaker som att backpackers ofta får betalt varje vecka istället för månad. Men annars är det inom kundservice rätt så lika, vad jag märkt i alla fall.

6. Med dina erfarenheter, tycker du att lönenivån var annorlunda än i Finland, hur?

Lönenivån är definitivt högre, runt 18 AUD/timme minimi. Men att leva här enligt samma standard som lönen, så går ganska jämt ut ändå som i Finland. Däremot är det ganska vanligt att som backpacker bli erbjuden mat och boende som en del av lönen och får då en lägre lön, oftast en summa på allt mellan 300-600 AUD i veckan plus mat och boende. Dock är jobben med boende och mat ofta utanför stan så vill man bo i en större stad är det nog egen lägenhet eller vandrarhem som gäller oavsett.

7. Hur tycker du att beskattningen sköttes, var det liknande som i Finland eller svårare/lättare?

Oj beskattningen är jag inte alls insatt i. Vet dock att man kan få sin skatt tillbaka som backpacker om man varit i landet mer än sex månader under ett år typ så det är ju bra.

• **Var det svårt att skaffa ett Tax File Number, hur skaffade du det?**

Hmm, man ansöker bara via governments sidan och sen får man ett nummer inom 30 dagar. Problematiskt var dock då de vill ha ens australienska adress och oftast har man inte det före man fått jobb, och man ansöker om TFN innan man söker jobb. Men man kan ofta sätta det på ens vandrarhem, jag hade en tjej som via en Facebook grupp sa att jag kunde lägga hennes australiska adress och så mejlade hon det sedan till mig.

8. Annat som du vill berätta om vad gäller arbete?

Nå kan ännu ge ett sådant tips att kom ihåg att trots att de finns mycket arbetsmöjligheter så finns de mycket sökande också. Så att kanske sticka ut på något sätt, som ett exempel kan du ha en hatt eller något annat speciellt på dig (fortfarande proffsigt dock) när du går in till stället/nämn att du är tillgänglig när som helst/funderar på att flytta nära stället etc. Något som gör att de kommer ihåg dig

Kom också ihåg att det är rätt säsongsbetonat dvs. oktober/november är bästa tiden för restaurang/café jobb eftersom alla söker arbetare inför sommar säsongen. Att du är villig att stanna längre än 2-3 månader är också viktigt.

Visum

9. Vilken typ av visum har du använt tidigare och vad har du för visum nu?

Working holiday har jag haft hela tiden.

10. Var det svårt att ansöka om visum och hur ansökte du?

Nja, nej det var det nog inte. Man fyller i som en ansökan till vad som helst egentligen och bara betalar och sedan är det bara att vänta. Det ansöker man om på deras government sida.

11. Hur länge tog det innan du fick visumet?

Dock kan det ta allt från tio minuter till en månad att få beviljat så lönar sig att inte lämna det till sista minuten. Gäller ett år från att du kommer in i landet.

12. Kostnader för visum?

Kostar runt 250 euro.

13. Har du några tips för hur man kan underlätta visum ansökan?

Nja, nej det var det nog inte. Man fyller i som en ansökan till vad som helst egentligen och bara betalar och sen är det bara att vänta.

Boende**14. Var i Australien har du bott/bor du och varför valde du just den staden/stället?**

Jag har endast bott en längre tid i Grass Valley, som ligger i västra Australien utanför Perth. Valde det stället för att de hade ett passande jobb på en pub och jag ville pröva på att bo i "the outback" med riktiga australiensare.

15. Vilken typ av bostad använde du dig av (lägenhet, vandrarhem), varför valde du den typen av bostad?

När jag jobbade ingick det i mitt arbete att jag fick gratis boende och mat i deras hus. Där delade jag rum med en engelsk tjej som också jobbade i puben. Annars har jag alltid bott på hostel, delat rum med allt mellan 4-10 personer och orsaken till det är rätt enkelt: det är det som hör backpacking till och det är så man träffar nya människor.

• När du har bott på vandrarhem, hur har du hittat dem? På nätet eller via några annonser?

Ja det finns likadana sidor för hostel som för hotell. Hostels.com/hostelbookers.com etc. Ibland har jag bara ringt upp hostel eller gått rakt in till hostellen och hört ifall de har en ledig säng åt mig.

- **Tycker du att det är dyrt eller rätt så förmånligt att bo på vandrarhem?**
Nog dyrt, speciellt här i Australien. Sen beror det ju på hur petig man är, visst finns det för en lite billigare peng men de är oftast rätt så smutsiga och så, medan dyrare går mera mot hotell hållen förstås. allt mellan 16-45 dollar per natt.

16. Stötte du på några problem i samband med den bostad du valde?

Näe, alla är i samma situation så att något blir stulet etc. händer rätt sällan. visst är det jobbigt ibland om man vill stanna inne och sova en kväll och alla stapplar in i fyllan en efter en på natten, men det är sådant man får ta helt enkelt.

17. Tips för bostadssökande i Australien?

Att gå med i alla backpacker grupper på Facebook och även kolla sidan Gumtree samt Flatmates. Att ha ett jobb före man söker lägenhet underlättar även.

Annat

18. Tycker du att det finns några kulturella skillnader mellan Australien och Finland vad gäller vardagslivet, vilka?

Inte mycket. Överlag är Australiens kultur rätt så lika som i Europa. Små skillnader till Finland som att man kanske är mera pratglad och öppen, frågar alltid hur den andre mår även typ butiksbiträden etc. Våldigt hjälpsamma.

19. Finns det någonting annat som du skulle vilja berätta om vad gäller dina erfarenheter i landet?

Kom alltid ihåg att du är i ett främmande land, att det har en historia och du måste respektera det. Det finns skrämmande många backpackers som kommer till landet och tror sig kunna bete sig hur som helst, de skräpar ner, de hånar aborigines och för inte länge sen tuktade två fransmän eld på en quokka. Vi ska vara glada att de släpper in oss i deras land och hem, och därför ska vi alltid respektera det. Kom också ihåg att som backpacker ha fötterna på jorden. Skillnaden från t.ex. Asien och här är att drogkulturen och alko-

holbrukningen bland med resenärer är extrem. Människor kommer hit och kallar sig "backpackers" vilket i mina ögon är så vidrigt och fel när de kommer hit i några månader och bara vandaliserar samt blir fast i droger. Håll fötterna på jorden och kom ihåg varför du en gång gav dig ut i världen, vilket definitivt inte för någon har varit drogerna och alkoholen från första början.

20. Varför valde du att åka tillbaka efter första gången? Var det planerat eller blev det bara så?

Det var nog rätt så planerat, ville se allt av landet men ändå vara hemma över finska sommaren. Så bestämde mig för att komma hem och jobba några månader och sedan åka tillbaka.

10.5 Intervju 5

Den femte intervjun är gjord med en 20 årig tjej som heter Anna Rappe. För tillfället studerar hon biologi vid Helsingfors Universitet. Anna var i Australien från oktober 2014 till april 2015.

Arbete

1. Berätta kort varför du valde att åka till Australien för att arbeta?

Jag åkte nog inte till Australien för att arbeta, utan mest för att jag ville ha ett mellanår och resa omkring i Australien. Var tvungen att jobba för att kunna resa så mycket som jag ville, men självklart ville jag också jobba där för att se hur det är att jobba i ett annat land.

2. Vilken typ av arbete hade du?

Jag jobbade på ett café och i en pub som både bartender och servitör.

3. Tycker du att det var svårt att hitta en arbetsplats (i så fall varför)?

Jag tror det mycket beror på var man är då man söker jobb. De som håller sig till "backpacker områden" har ofta svårt att hitta jobb, för det är hård konkurrens. Men jag som var i en stad som de flesta backpackers åkte förbi så fick jag två jobb inom att ha varit där en vecka. Å andra sidan sökte jag jobb till ca

40 arbetsplatser. Jag sökte jobb i en typisk "backpacker stad" och där fick jag inget jobb alls. Så jag tror det beror på var man är och lite på tur också.

4. Hur gick din arbetsökningsprocess till?

Jag ansökte via en sida som heter Gumtree dit man i princip laddar upp sin CV och kontaktuppgifter. Jag gick också och delade ut min CV och det var så jag fick jobb. Jag hade även vänner som tipsade var det fanns jobb.

Kan nämnas att Gumtree också har annonser arbetsgivare lägger upp så man kan både ansöka till arbetsplatser eller så tar företagen kontakt med en om de tycker man skulle passa för tjänsten de erbjuder

- **Gick du på någon arbetsintervju och hur gick det till isåfall?**

På båda ställena hade jag en "trial". Jag kom dit och de visade mig runt och jag fick pröva på allt som jag sen skulle göra, typ kassan osv. På caféet hade jag också en kort intervju

- **Har du några bra tips för andra finländare som tänkt åka till Australien och arbeta?**

Man ska se till att få ett arbetsavtal. Det är många arbetsgivare som utnyttjar backpackers. Har hört mycket dåligt av personer som jobbar med t.ex. frukt-plockning (farmworkers).

Skaffa skattekort och ta helst inga svarta jobb. Man får tillbaka nästan all skatt senare.

Jag tycker det är viktigt att man får bra connection med de man jobbar med och för. Så om chefen är otrevlig borde man sluta genast.

5. Märkte du av några kulturella skillnader i arbetslivet?

Då jag jobbade inom servicebranschen så var det vanligt med dricks till skillnad från här. Sättet man tilltalar varandra; där kallar kunderna en ofta för darling. Väldigt easy going inställning som är typiskt för Aussies.

6. Med dina erfarenheter, tycker du att lönenivån var annorlunda än i Finland, hur?

Man får mycket mer betalt. Jag hade ca 8 euro högre timlön än här hemma. Å andra sidan är det också dyrare än här till viss del.

7. Hur tycker du att beskattningen sköttes, var det liknande som i Finland eller svårare/lättare?

Kan ärligt säga att jag inte vet så mycket om det. Men jag har förstått att Aus-sies har hög skatt då de satsar på att samhället ska ha hög standard. De har ju många ute gym, laguner m.m. för allmänheten.

• **Tycker du att det var svårt att skaffa ett Tax File Number och hur skaffade du det?**

Jag ansökte om det via nätet. Jag ringde och frågade vad det var två veckor senare. Egentligen skickar de per post men jag kunde inte åka dit de hade skickat det. Jag fick numret efter att jag sagt mina personuppgifter.

• **Deklarerade du då kom tillbaka till Finland?**

Nej. Jag har inte gjort min taxback än. Men backpackers har hög skatt då de jobbar, men vi får tillbaka det mesta.

8. Annat som du vill berätta om vad gäller arbete?

Nej, jag tror inte det.

Visum

9. Vilken typ av visum använde/hade du?

Working holiday.

10. Var det svårt att ansöka om visum och hur ansökte du?

Det tog tid men var inte svårt. Ansökte online.

11. Hur länge tog det innan du fick visumet?

Fick visumet på mail några dagar senare.

12. Kostnader för visum?

Tror de var 420 australienska dollar.

13. Har du några tips för hur man kan underlätta visum ansökan?

Ta reda på vilket visum som motsvarar vad du vill göra i Australien.

Boende**14. Var i Australien bodde du och varför valde du just den staden/stället?**

Mackay på östkusten. Stannade där för att jag fick jobb. Troor det var omkring 100 000 invånare. Ca 10 timmar norr om Brisbane med bil.

15. Vilken typ av boende använde du dig av (lägenhet, vandrarhem), varför valde du den typen av boende?

Då jag jobbade bodde jag i en campervan (skåpbil). Annars på hostel eller i sharehouses (man bor flera i samma lägenhet).

Mina jobbvänner hade en skåpbil och då jag reste själv var det lättast med hostel.

• Hur hittade du t.ex. vandrarhem?

Hostel hitta jag via nätet, eller en hostel-app.

16. Stötte du på några problem i samband med den bostad du valde?

Med campervan var det svårt att hitta ställen som tillät en att stanna där över natten ibland. Hostel är en smaksak, vissa gillar man mer än andra men stötte inte på några problem.

17. Tips för bostadssökande i Australien?

Fråga runt bland andra backpackers eller sök online efter den typ av bostad som du söker. Finns också en Facebook grupp varje år som heter ”Backpackers Australia (2015)”, där man kan fråga om någon vet ett sharehouse i den stad man är som söker flera hyresgäster.

Annat

18. Tycker du att det finns några kulturella skillnader mellan Australien och Finland vad gäller vardagslivet, vilka?

Folk är mera öppna än i Finland, och de hjälper gärna om man frågar. De är ett västerländskt land precis som vi så i övrigt är de nog väldigt lika oss.

19. Finns det någonting annat som du skulle vilja berätta om vad gäller dina erfarenheter i landet?

Kommer inte på någonting speciellt.

20. Skulle du åka tillbaka och arbeta i Australien igen, varför?

Jo, det skulle jag. Jag tycker det var en otrolig upplevelse och också en erfarenhet. Då man jobbar i ett annat land får man testa på det "riktiga livet" där och möta människor och förstå deras syn på livet och världen. Man lär sig mycket om sig själv och om andra och det är framför allt väldigt roligt att jobba i ett land där människor i allmänhet är väldigt glada och positiva. I Australien har jag haft några av de bästa arbetsplatserna jag någonsin jobbat på.

10.6 Sammanfattning av intervjuerna

Som tidigare skrivet så intervjuade jag fem personer, alla av dem råkade vara flickor som var i samma ålder samt som varit i Australien vid ungefär samma tidpunkt. Trots detta så tycker jag att jag ändå lyckades få fram deras personliga erfarenheter och åsikter.

Det som alla av respondenterna hade gemensamt var att de egentligen inte åkte till Australien för att enbart arbeta, utan för att resa och upptäcka landet men de valde att arbeta antingen för att ha en inkomst så att de kunde se mera av landet och ha en bättre levnadsstandard eller för att få bättre kontakt med de riktiga australiensarna. Samtliga av mina respondenter hade inget arbete innan de åkte till Australien, utan de sökte arbete först då de var på plats i landet vilket de tyckte gick rätt så lätt. Men de poängterade att det kan helt bero på i vilken stad man är i, kan vara

lättare att hitta arbete i städer som inte är fyllda med backpackers, vilken tidpunkt det är när man söker arbete det är t.ex. lättare att hitta arbete i september, oktober då deras sommar börjar samt vilka förväntningar man har; är man villig att arbeta inom t.ex. frivillig arbete hittar man nog arbete.

Då det kommer till vilka arbeten de hade då de var i Australien så varierar det en del, men flera av respondenterna arbetade inom café och restaurang branschen samt i pubar. Två av respondenterna arbetade även med lite andra saker som t.ex. farmarbete, Au pair och i ett stall med tävlingshästar.

De har även haft liknande erfarenheter när det kommer till hur de sökte arbete, de flesta av dem fick arbete genom att gå omkring och dela ut sin CV och presentera sig för företagen. De använde sig även av olika nätsidor och organisationer, som t.ex. Gumtree, men för det mesta så gav det inget resultat. Av de svar som jag fick av respondenterna så verkar det som om det inte är så vanligt med att man går på någon arbetsintervju, utan man kanske mejlar eller pratas via telefonen. Dock verkar det vanligt att man går på en s.k. ”trial” då man söker arbete på t.ex. ett café. En ”trial” går ut på att man far till företaget och arbetar några timmar, utan lön, för att se om man passar in i verksamheten.

Några av de tips som de gav för vad man skall tänka på vid arbetssökande i Australien var att man skall vara glad och framåt, ha en bra skriven CV, man skall inte ha för stora krav på arbetsplatsen (man kan ju alltid byta om man inte trivs) och man skall se till att man får ett arbetsavtal, eftersom många arbetsgivare utnyttjar backpackers. En av flickorna sa även att de är viktigt att man trivs på arbetsplatsen och om chefen är otrevlig så skall man genast sluta.

De kulturella skillnader som respondenterna hade lagt märke till inom arbetslivet var att de var mycket öppna och glada, det var en avslappnad atmosfär på arbetsplatsen och de var överlag mera avslappnade och ”easy going”. Samt så är det vanligt att man inom servicebranschen blir kallad för t.ex. ”darling” av kunderna.

Samtliga respondenter tyckte att lönenivån i Australien var något högre än den i Finland, men trots detta så går det ganska jämt ut med levnadsstandarden i landet.

Om man reser och arbetar som en backpacker så kan det hända att man har en lägre lön, men då blir man ofta erbjuden mat och boende som en del av lönen.

Vad det gäller beskattningen i Australien så var ingen av respondenterna speciellt insatta, men de trodde att de fungerade ungefär som här och att backpackers hade lite högre skatteprocent, dock får man ju ofta tillbaka allting då man deklarerar. Alla av respondenterna hade ett Tax File Number, skattekort, och de ansåg att det inte var så svårt att ansöka om det, men att det kan ta ganska lång tid att få det. Och det kan uppstå problem om man inte har en fast adress, eftersom man ofta får det hemskickat med posten. Ingen av respondenterna hade gjort skattedeklaration då de lämnade landet, en del för att de inte hade arbetat tillräckligt länge (man skall ha arbetat minst sex månader) och andra eftersom det verkade så invecklat.

Samtliga respondenter har använt sig av Working holiday visumet, detta eftersom man kan kombinera resande med arbete lätt. De flesta av dem tyckte att det var relativt lätt att ansöka om det och hade gjort det själv via nätet. Dock hade en av respondenterna valt att söka visum via en organisation, men hon rekommenderade det inte. Det har varierat lite för hur länge det tog innan de fick sitt visum godkänt, men man kan räkna med några dagar till en månad, så man skall göra det i god tid.

När det kommer till boende så har bott i både större och mindre städer och de flesta av dem har vid något tillfälle bott på vandrarhem. Men för mera långtidsboende så har de bott i lägenheter, på arbetsplatsen (t.ex. farmen) och i skåpbil. För att hitta de olika typerna av boende så har de använt sig av olika nätsidor, grupper på Facebook och arbetsgivarna. Alla tyckte nog att det var rätt så dyrt att bo på vandrarhem och att hyror för lägenheter var helt okej om man valde att bo med någon annan.

När jag frågade respondenterna om de tycker att det finns kulturella skillnader mellan Australien och Finland så sade de att de är mera öppna, intresserade och hjälpsamma samt att de har en mentalitet att allting löser sig nog.

De kom även med hjälpsamma tips åt andra då jag fråga om de ville berätta någonting annat om deras erfarenheter, sådant vi inte pratat om tidigare. De flesta

av dem sade att man nog skall åka om man vill och har chansen. Det kan även vara bra att åka ensam eftersom man då växer som person och blir mera självsäker. En av respondenterna tog även upp alkohol, droger och respekt för landet. Man skall komma ihåg varför man reste och att det knappast var för att bli fast i alkohol/droger, samt så skall man hålla fötterna på jorden.

Sista frågan jag ställde dem var om de skulle åka tillbaka till Australien och där svarade nog alla ja, de skulle åka tillbaka och att de då kanske skulle vilja se mera av landet eftersom det är så stort. Dock får en del av dem inte åka dit för att arbeta med andra årets Working holiday visum, eftersom de inte arbetade tre månader på en farm eller sex månader hos en och samma arbetsgivare.

10.7 Slutsatser

Till slut som en sammanfattning kan man säga att alla de jag intervjuat har tyckt att det varit en bra och rolig upplevelse att åka till Australien samt att arbeta där. Det verkar som om alla tycker att Australien är ett bra och lärorikt land att arbeta i.

Jag fick svar på alla de frågor som jag ställde under intervjuerna. Eftersom alla de personer som jag intervjuat har själva rest och arbetat i Australien så anser jag att svaren de gett är pålitliga. Trots att en del av frågorna har fått varierande svar så finns det ett flertal frågor där respondenterna har svarat på liknande sätt.

11 AVSLUTNING

Mitt mål med detta lärdomsprov har varit att förtydliga och hjälpa privatpersoner att förstå de olika faktorerna som de behöver samt vad som är bra att tänka på då man tänkt åka till Australien för att arbeta.

I den avslutande delen av mitt lärdomsprov så kommer jag fundera på lärdomsprovets reliabilitet och validitet, vad gäller den kvalitativa undersökningen, och ge förslag till hur man skulle kunna fortsätta forskningen samt så kommer det finnas ett slutord.

11.1 Reliabilitet och validitet i den kvalitativa undersökningen

Med reliabilitet menas att man kan upprepa undersökningen på ett liknande sätt och ändå få samma resultat i slutändan, alltså att undersökningen är tillförlitlig. Då man genomför en kvalitativ undersökning så gör man det via interaktion mellan människor, i ett speciellt sammanhang där verkligheten ständigt förändras. Dessa faktorer kan göra det svårt att samla in likartad information, som man sedan skall kunna mäta. Vad gäller mätinstrument och den kvalitativa analytikern, så är de samma sak. Med detta menas att reliabiliteten är knytan till intervjuaren, som man inte kan byta ut mot någon annan. På grund av att vår värld ständigt förändras så är det troligt att resultaten skulle bli annorlunda om man skulle genomföra undersökningen vid ett senare skede, t.o.m. om intervjuaren skulle vara den samma. (Christensen, Engdahl, Gräas & Haglund 2010, 307)

Jag anser nog att reliabiliteten för detta lärdomsprov är bra eftersom om man åter igen skulle genomföra intervjuerna, med samma personer i samma miljö skulle man uppnå liknande resultat. Dock är det viktigt att komma ihåg att verkligheten kan förändras och det betyder att om jag eller någon annan skulle genomföra undersökningen vid ett senare skede så skulle de troligen inte få samma resultat.

Validiteten säger i vilken grad man mätt det man från början skulle mäta, det handlar om trovärdighet samt hur väl en undersökning och resultatet stämmer överens med verkligheten. För att man skall kunna säga att undersökningen är trovärdig skall man ha samlat in information systematiskt och sedan analyserat in-

formationen på ett öppet sätt. Det är även viktigt att undersökningen uppnår en s.k. teoretisk mättnad, detta betyder att intervjuaren inte tar fram några förhastade slutsatser. (Christensen m.fl. 2010, 308-309)

Jag anser att validiteten i lärdomsprovet är hög eftersom jag genomförde intervjuerna grundligt via enskilda träffar med respondenterna, där vi satte och diskuterade under en längre tid. Vad det gäller den teoretiska mättnaden så tycker jag att den uppnås, eftersom jag har baserat frågorna på den teori jag skrivit och respondenternas svar stämde in på teorin. För att minska risken av missförstånd spelade jag in intervjuerna och skrev sedan ner de svar som de gav under intervjuerna.

11.2 Förslag till fortsatt forskning

Ett förslag för fortsatt forskning är att man skulle kunna försöka få kontakt med person som använt sig av något annat visum än Working holiday. Eftersom alla som jag fick kontakt med och intervjuade nu hade åkt till Australien och arbetat i landet med Working holiday visum. Så det skulle vara intressant och se hurdana erfarenheter och upplevelser de haft med t.ex. Temporary Work visa.

Man skulle även ha kunnat intervjua ännu flera personer, på detta sätt skulle man ha fått en bredare bild över hur det är att arbeta och leva i Australien. En annan sak som även skulle vara intressant att göra är att intervjua personer som arbetat med lite mera olika yrken, nu råkade de flesta som jag intervjuade ha jobbat på caféer, restauranger och pubar.

Vad det gäller teoridelen så skulle man ju förstås ha kunnat utveckla vissa punkter, men jag tycker att lärdomsprovet då skulle ha blivit alldeles för långt.

11.3 Slutord

Sammanfattningsvis är jag nog mycket nöjd med vad jag lyckats nå med mitt lärdomsprov. Jag tycker även att jag nådde det mål jag hade då jag började skriva. Mitt mål var att skriva en guide för privatpersoner som är intresserade av Australien samt intresserade att åka till landet för att arbeta.

Det svåraste var nog att veta var man skulle sätta avgränsningarna, detta eftersom det finns så otroligt mycket information om landet och arbetssökningsprocessen. Visst skulle jag bara ha kunnat skriva om arbetssökningsprocessen, men jag tycker att det ger en bättre bild av hur landet fungerar i det stora hela.

Som tidigare skrivet så är jag nog mycket nöjd med mitt lärdomsprov och det har varit både intressant och lärorikt att forska om landet i sig samt om hur arbetssökningsprocessen går till i Australien.

KÄLLOR

Böcker

Nordström, B. 2000. Australien en guidebok. Stockholm. Prisma.

Dorling Kindersley. 2012. Första Klass Reseguider: Australien. London. Reseför-
laget Första Klass.

Liljeqvist. 2013. Stora Australienmanualen. Australien. Liljeqvist Solutions Pty
Ltd.

Reuvid, J. 2009. Working Abroad: The complete guide to overseas employment
and living in a new country. 30th edition. London. Kogan Page Limited.

Trost, J. 2010. Kvalitativa intervjuer. Fjärde upplagan. Lund. Studentlitteratur AB.

Bell, J. 2006. Introduktion till forskningsmetodik. Fjärde upplagan. Lund. Stu-
dentlitteratur AB.

Christensen, L. Engdahl, N. Gräås, C. Haglund, L. 2010. Marknadsundersökning
– En handbok. Tredje upplagan. Lund. Studentlitteratur.

Elektroniska publikationer

Australia in Brief. 2014. Nätsidor för Australian Government Department of
Foreign Affairs and Trade. Hänvisat 19.5.2015. [http://dfat.gov.au/about-
us/publications/Documents/australia-in-brief.pdf](http://dfat.gov.au/about-us/publications/Documents/australia-in-brief.pdf)

Landguiden. 2015. Nätsidor för Utrikespolitiska institutet. Hänvisat 30.4.2015.
<http://www.landguiden.se/Lander/Oceanien/Australien/Aldre-Historia>
<http://www.landguiden.se/Lander/Oceanien/Australien/Modern-Historia>
<http://www.landguiden.se/Lander/Oceanien/Australien/Geografi>
<http://www.landguiden.se/Lander/Oceanien/Australien/Klimat>
<http://www.landguiden.se/Lander/Oceanien/Australien/Befolkning-Sprak>
<http://www.landguiden.se/Lander/Oceanien/Australien/Kultur>
<http://www.landguiden.se/Lander/Oceanien/Australien/Religion>
<http://www.landguiden.se/Lander/Oceanien/Australien/Utbildning>
<http://www.landguiden.se/Lander/Oceanien/Australien/Industri>
<http://www.landguiden.se/Lander/Oceanien/Australien/Politiskt-System>
<http://www.landguiden.se/Lander/Oceanien/Australien/Utrikeshandel>
<http://www.landguiden.se/Lander/Oceanien/Australien/Turism>
[http://www.landguiden.se/Lander/Oceanien/Australien/Sociala-
Forhallanden/Seder%20och%20bruk](http://www.landguiden.se/Lander/Oceanien/Australien/Sociala-Forhallanden/Seder%20och%20bruk)
<http://www.landguiden.se/Lander/Oceanien/Australien/Arbetsmarknad>

Australia. 2015. Officiell hemsida för turism i Australien. Hänvisat 1.9.2015.
<http://www.australia.com/en/things-to-do/art-music-culture.html>
<http://www.australia.com/en/things-to-do/aboriginal-australia.html>

Australian Government. 2015. Nätsidor för Australia Government. Hänvisat 1.9.2015.
<http://www.australia.gov.au/about-australia/australian-story/dreaming>
<http://www.australia.gov.au/about-australia/australian-story/austn-rock-music>
<http://www.australia.gov.au/about-australia/australian-story/austn-pop-music>

Australien guiden. 2015. Nätsida för turister. Hänvisat 1.9.2015.
<http://www.australienguiden.se/fakta.php>

IMDb. 2015. Nätsida för International Movie Database. Hänvisat 1.9.2015.
<http://www.imdb.com/list/ls002018429/>
<http://www.imdb.com/title/tt0079501/>
http://www.imdb.com/title/tt2910904/?ref_=nv_sr_1
http://www.imdb.com/title/tt0455824/?ref_=nv_sr_1

Australian Government. 2015. Nätsidor för Australian Government Department of Foreign Affairs and Trade. Hänvisat 1.9.2015.
<http://dfat.gov.au/about-australia/society-culture/Pages/sport.aspx>

Australian Visa Bureau. 2015. Nätsidor för Australian Visa Bureau. Hänvisat 1.9.2015. <http://www.visabureau.com/australia/australian-lifestyle.aspx>

Study in Australia. 2015. Nätsidor för studier i Australien. Hänvisat 1.9.2015.
<http://www.studyinaustralia.gov.au/global/australian-education/education-system>
<http://www.studyinaustralia.gov.au/global/australian-education/universities-and-higher-education>
<http://www.studyinaustralia.gov.au/global/australian-education/education-costs>

Atradius Country Report. Augusti 2015. Nätsidor för Atradius. Hänvisat 3.9.2015.
<https://group.atradius.com/reports-and-advice/country-report-australia-2015.html>

Buisness Sweden. 2015. Nätsidor för svenska handels och investerings råd. Hänvisat 4.9.2015.
<http://www.business-sweden.se/Export/marknader/oceanien/Australien/Affarskultur/>
<http://www.business-sweden.se/Export/marknader/oceanien/Australien/>
<http://www.business-sweden.se/Export/marknader/europa/Finland/Affarskultur/>

Just Landed. 2015. Nätsidor för Just Landed. Hänvisat 4.9.2015.
<https://www.justlanded.com/english/Australia/Australia-Guide/Business/Business-etiquette>

My Career. 2015. Nätsidor för lönenivåer och arbetssökning. Hänvisat 4.9.2015.
<http://stage.content.mycareer.com.au/salary-centre/marketing/-/australia>

Australian Bureau of Statistics. 2015. Nätsidor för statistik i Australien. Hänvisat 8.9.2015.
<http://www.abs.gov.au/ausstats/abs@.nsf/Latestproducts/6202.0Media%20Release1Jul%202015?opendocument&tabname=Summary&prodno=6202.0&issue=Jul%202015&num=&view=>

Statistikcentralen. 2015. Nätsidor för Statistikcentralen i Finland. Hänvisat 8.9.2015.
http://www.stat.fi/til/tyti/2015/07/tyti_2015_07_2015-08-25_tie_001_sv.html

Husna, R. 2015. Australia Unemployment Rate. Trading Economics. USA, New York. Hänvisat 8.9.2015.
<http://www.tradingeconomics.com/australia/unemployment-rate>

Medhora, S. 2015. Young Australians increasingly jobless, unmarried and living at home. The Guardian. Australien, Canberra. Hänvisat 8.9.2015.
<http://www.theguardian.com/australia-news/2015/aug/20/young-australians-increasingly-jobless-unmarried-and-living-at-home>

Department of Immigration and Border Protection. 2015. Nätsidor för Department of Immigration and Border Protection. Hänvisat 8.9.2015.
<http://www.border.gov.au/Trav/Visa-1/417->
<http://www.border.gov.au/Trav/Visa-1/457->
<http://www.border.gov.au/Trav/Visa-1/485->

Australian Government. 2015. Nätsidor för ansökan om ID-kort. Hänvisat 8.9.2015. <http://www.australia.gov.au/information-and-services/transport-and-regional/registration-and-licences/proof-of-age-card>

Australian Taxation Office. 2015. Nätsidor för Australiens skatteverk. Hänvisat 9.9.2015.
<https://www.ato.gov.au/Business/GST/>
<https://www.ato.gov.au/Business/Wine-equalisation-tax/>
<https://www.ato.gov.au/individuals/international-tax-for-individuals/coming-to-australia/working-in-australia/>
<https://www.ato.gov.au/Individuals/Super/>
<https://www.ato.gov.au/Individuals/International-tax-for-individuals/Coming-to-Australia/Returning-to-your-home-country/>
<https://www.ato.gov.au/Individuals/Lodging-your-tax-return/>
<https://www.ato.gov.au/rates/individual-income-tax-rates/>
<https://www.ato.gov.au/individuals/international-tax-for-individuals/going-overseas/lodging-your-tax-return/lodging-your-tax-return-early/>

- myGov. 2015. Nätsidor för skapande av myGov konto. Hänvisat 9.9.2015.
https://my.gov.au/EnrolService/enrolService.htm?_flowId=enrolment-mg-flow&_flowExecutionKey=e1s1
- Spasic, M. 2015. Chinese Economy; How It Hurts Australia More Than Itself. The Daily Reckoning Australia. Australien. Hänvisat 14.9.2015.
<http://www.dailyreckoning.com.au/chinese-economy-how-it-hurts-australia-more-than-itself-cw/2015/08/31/>
- Jericho, G. 2015. Australia should brace for China's "new normal". ABC Network. Australien. Hänvisat 14.9.2015.
<http://www.abc.net.au/news/2015-08-19/jericho-australia-should-brace-for-chinas-new-normal/6705718>
- Suncorp Bank. 2015. Nätsidor för banken Suncorp. Hänvisat 14.9.2015.
<http://www.suncorpbank.com.au/foreign-currency/foreign-exchange/outbound-telegraphic-transfers>
- Bishop, K. 2015. Resume Writing Tips. Adzuna. Hänvisat 15.9.2015.
<http://www.adzuna.com.au/blog/2014/07/22/resume-writing-tips/>
- Southam, K. 2015. Resume Writing – Australian Style. Careerone. Hänvisat 15.9.2015.
<http://career-advice.careerone.com.au/resume-cover-letter/resume-writing/resume-writing-the-basics/article.aspx>
- Migration News Australia. 2015. Nätsidor för Migration News. Hänvisat 15.9.2015.
http://www.migrationnews.com/australia/how_to_prepare_your_cv
- Travellers Contact Point. 2015 Nätsidor för Travellers contact point. Hänvisat 15.9.2015. http://www.migrationnews.com/australia/how_to_prepare_your_cv
- Bishop, K. 2015. How to write a cover letter. Adzuna. Hänvisat 15.9.2015.
<http://www.adzuna.com.au/blog/2014/07/09/how-to-write-a-cover-letter/>
- Information Planet Australia. 2015. Nätsida för Information Planet Australia. Hänvisat 15.9.2015.
<http://www.informationplanet.com.au/how-to-work-in-australia/looking-for-a-job-in-australia/cover-letter-for-getting-a-job-in-australia>
- Bishop, K. 2015. How To Prepare For Your Interview. Adzuna. Hänvisat 15.9.2015.
<http://www.adzuna.com.au/blog/2015/06/23/how-to-prepare-for-your-interview/>
- Bishop, K. 2015. The Right Way To Apply For A Job. Adzuna. Hänvisat 15.9.2015.
<http://www.adzuna.com.au/blog/2015/02/02/the-right-way-to-apply-for-a-job-2/>

SEEK. 2015. Nätsidor för arbetsförmedlingen SEEK. Hänvisat 17.9.2015.

<http://www.seek.com.au>

<http://www.seek.com.au/investor/about-us>

<http://www.seek.com.au/career-advice/>

JobSearch. 2015. Nätsidor för Australiens arbetsförmedling. Hänvisat 17.9.2015.

<https://jobsearch.gov.au>

<https://jobsearch.gov.au/about.aspx>

Adzuna. 2015. Nätsidor för arbetsförmedlingen Adzuna. Hänvisat 17.9.2015.

<http://www.adzuna.com.au>

<http://www.adzuna.com.au/about-us.html>

<http://www.adzuna.com.au/blog/2015/04/30/adzuna-and-jobs-com-au/>

Backpacker Job Board. 2015. Nätsida arbetsförmedling för backpackers. Hänvisat 17.9.2015. <http://www.backpackerjobboard.com.au>

Backpackerjob. 2015. Nätsida arbetsförmedling för backpackers. Hänvisat 17.9.2015. <http://backpacker-job.com.au>

Jobs 4 Travellers. 2015. Nätsida arbetsförmedling för backpackers. Hänvisat 17.9.2015. <http://www.jobs4travellers.com.au>

Work Stay Australia. 2015. Nätsida arbetsförmedling för backpackers. Hänvisat 17.9.2015. <http://workstay.com.au>

Booking.com. 2015. Nätsidor för hotellbokning. Hänvisat 21.9.2015.

<http://www.booking.com/content/about.sv.html?sid=6ea8afab43ad3cd73b9bbbb3f3d6e338;dcid=1>

HotelsCombined. 2015. Nätsidor för jämförelsesajten HotelsCombined. Hänvisat 21.9.2015. <http://www.hotelscombined.com/AboutUs>

Wotif. 2015. Nätsidor för bokningsföretaget Wotif. Hänvisat 21.9.2015.

<https://www.wotif.com/p/about-us>

https://www.wotif.com/promo/mystery?mcicid=ban_ev_htl_mysteryau_2015-march_rt_970x90

Gumtree. 2015. Nätsidor för Gumtree. Hänvisat 21.9.2015.

<http://www.gumtree.com.au>

rent.com.au. 2015. Nätsidor för hyresbostäder. Hänvisat 21.9.2015.

<http://www.rent.com.au>

Vaccinations Guiden. 2015. Nätsidor Vaccinations Guiden. Hänvisat 28.9.2015.

https://www.vaccinationsguiden.se/vaccinationsguiden/landrek_.html?land=AU

Folksam. 2015. Nätsidor för Folksams reseförsäkring. Hänvisat 28.9.2015.
<https://www.folksam.fi/sv/privatforsakringar/personforsakringar-dig-och-din-familj/reseforsakring>

Modell CV. 2015. Nätsidor för JobAccess. Hänvisat 18.11.2015.
<http://www.jobaccess.gov.au/sites/default/files/documents/08-2015/Resume%20template%20-%20Standard.pdf>

Intervjuer

Westerlund, E. Studerande. Intervju 22.10.2015.

Takala, L. Studerande. Intervju 23.10.2015.

Björklöf, E. Studerande. Intervju 24.10.2015.

Björklund, M. Student. Intervju 4.11.2015.

Rappe, A. Studerande. Intervju 5.11.2015.

MODELL CV

Put Your Full Name in Here

Page 1 of 3

Resume template**[Title: Resume]****Full name****Contact details**

Contact telephone number: (area code) number
Mobile telephone number: full number
Email address: full address, case sensitive
Postal address: Street number
City STATE Postcode

Career objective

[Give a short summary of the kind of work that you would like to do and the skills you would like to develop. Try to think of this job as part of a career you would like to do for the next five to ten years]

Employment history

[You might list all the jobs or voluntary work you have done. Or you might just put down the jobs that will be most relevant to the places you are applying for. List each job by the year you started and the year you ended work there. Start with the most recent job you have held]

[month year-month year]
[Name of the store]
[Indicate if it was work experience]

- [skill]
- [skill]

[month year-month year]
[Name of the store]
[Indicate if it was work experience]

- [skill]
- [skill]

Put Your Full Name in Here

Page 2 of 3

[month year-month year]
 [Name of the store]
 [Indicate if it was work experience]
 • [skill]
 • [skill]

[month year-month year]
 [Name of the store]
 [Indicate if it was work experience]
 • [skill]
 • [skill]

[month year-month year]
 [Name of the store]
 [Indicate if it was work experience]
 • [skill]
 • [skill]

Education

[Start a list of the highest and most recent qualifications you have and end with the last year of high school that you completed. If you graduated from high school, write down the last two years of your high school certificate]

[Year gained degree]
 [Name of course or degree]
 [Name of TAFE or University]

[Year gained degree]
 [Name of course or degree]
 [Name of TAFE or University]

[First year-last year]
 [Full name of secondary school]
 [State]
 [Name of Certificate]

Short courses

[Name of educational institution]
 • [Title of the course, and the date you were awarded it]

Relevant skills

[List the most important skills that you have gained from your paid or volunteer work, or education that may be needed in your new job. e.g. customer service]

Put Your Full Name in Here

Page 3 of 3

- [skill]
- [skill]

Special achievements

- [Give the title and date for any work or skills related awards you may have achieved]

Hobbies and interests

- [Pick activities that might show your skills that might be relevant to your new job. For example, mentioning any sporting clubs you belong to might show that you have team skills. Just provide the name of the club or the name of the hobbies that are relevant]

Referees

[Try to supply contact details for three people that you have recently worked for either in a paid or volunteer work or teachers you have studied with at school, TAFE or university]

Full name

Position title, Business or educational institution

(area code) phone number

mobile phone number

Full name

Position title, Business or educational institution

(area code) phone number

mobile phone number

Full name

Position title, Business or educational institution

(area code) phone number

mobile phone number

INTERVJUFRÅGOR

Allmänt (personuppgifterna får vara anonyma i lärdomsprovet)

Namn:

Ålder:

Utbildning:

Arbete

1. Berätta kort varför du valde att åka till Australien för att arbeta?
2. Vilken typ av arbete har/hade du?
3. Tycker du att det var svårt att hitta en arbetsplats (i så fall varför)?
4. Hur gick din arbetsökningsprocess till?

Följdfrågor:

- Hade du arbete färdigt innan du åkte till Australien?
 - Fick du hjälp av vänner?
 - Använde du någon arbetsförmedling (finsk eller australisk)?
 - Tog du kontakt med företagen direkt?
 - Hur sköttes arbetsintervjuer; via nätet, per telefon eller annat?
 - Har du några bra tips för andra finländare som tänkt åka till Australien och arbeta?
5. Märkte du av några kulturella skillnader i arbetslivet?
 6. Med dina erfarenheter, tycker du att lönenivån var annorlunda än i Finland, hur?
 7. Hur tycker du att beskattningen sköttes, var det liknande som i Finland eller svårare/lättare?

Följdfrågor:

- Var det svårt att skaffa ett Tax File Number, hur skaffade du det?
- Deklarerade du då kom tillbaka till Finland?
- Uppstod det några problem med deklaration då du kom hem till Finland?

8. Annat som du vill berätta om vad gäller arbete?

Visum

9. Vilken typ av visum använde/hade du?
10. Var det svårt att ansöka om visum, i så fall varför?
11. Hur länge tog det innan du fick visumet?
12. Kostnader för visum?
13. Har du några tips för hur man kan underlätta visum ansökan?

Boende

14. Var i Australien bodde du och varför valde du just den staden?
15. Vilken typ av boende använde du dig av (lägenhet, vandrarhem), varför valde du den typen av boende?
 - Följdfrågor ifall man bodde i lägenhet:
 - Hur gick du till väga för att hitta lägenhet?
 - Bodde du ensam eller tillsammans med någon annan?
 - Är hyran dyrare eller billigare i Australien än i Finland?
 - Följdfrågor ifall man bodde på t.ex. vandrarhem:
 - Vilken typ av boende var det?
 - Hur hittade du bostaden?
 - Dyr/billigt?
16. Stötte du på några problem i samband med den bostad du valde?
17. Tips för bostadssökande i Australien?

Annat

18. Tycker du att det finns några kulturella skillnader mellan Australien och Finland vad gäller vardagslivet, vilka?
19. Finns det någonting annat som du skulle vilja berätta om vad gäller dina erfarenheter i landet?
20. Skulle du åka tillbaka och arbeta i Australien igen, varför? (om man endast varit där en gång)